

Projekt

z dnia 3 lipca 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KĘPNIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kępno na lata
2025-2035**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465; zm. Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 i 1907 oraz 1940), art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283; zm. Dz. U. z 2024 r. poz. 858 i poz. 1572) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kępno na lata 2025-2035 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kępno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Gminy Kępno z dnia

***STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
MIASTA GMINY KĘPNO NA LATA
2025 - 2035***

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	7
1.1. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	7
1.2. PODSTAWY PRAWNE I PROGRAMOWE	10
1.2.1 MIĘDZYNARODOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	11
1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	12
1.2.3. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	20
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	24
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	24
2.2 DEMOGRAFIA	26
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	30
2.4. KWESTIA DZIECKA	36
2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	40
2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ I PRZEMOC W RODZINIE	45
2.7. STAROŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	50
2.8. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI	54
2.9. LOKALNE PROBLEMY Z PERSPEKTYWY LIDERÓW SPOŁECZNYCH	56
2.10. ANALIZA SWOT	63
2.11. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ STRATEGII	69
3. CZĘŚĆ ANALITYCZNO - PROGNOSTYCZNA	71
3.1 PODSUMOWANIE DIAGNOZY I PROGNOZA ZMIAN SPOŁECZNYCH	71
4. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	77
4.1. MISJA	77
4.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	77
4.3. MONITORING I SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII	88
4.3.1. TRYB MONITOROWANIA STRATEGII	88
4.3.2. CECHY PROJEKTÓW I PROGRAMÓW	90
4.3.3. METODY REALIZACJI STRATEGII I RAMY FINANSOWE	91
4.3.4. BARIERY OGRANICZAJĄCE REALIZACJĘ CELÓW	92
5. UWAGI KOŃCOWE	95

WSTĘP

Samorządy lokalne, działające w warunkach gospodarki rynkowej cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które jest oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych umożliwiając dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego, w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa ona misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizowania ich skutków. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych. Mają one przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, doprowadzając do integracji społecznej. Strategia definiuje istniejące problemy, wyznacza najważniejsze priorytety i wskazuje metody ich rozwiązywania.

W pracach nad nią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, oraz wszyscy zainteresowani mieszkańcy. Obywatele byli włączeni w tworzenie dokumentu zarówno na etapie diagnozowania problemów społecznych, jak i po przygotowaniu wstępnego projektu Strategii oraz w trakcie konsultacji nad jej zapisami.

Dokument jest zgodny z założeniami dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, które odnoszą się do polityki społecznej. Umożliwia on ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Rysunek. Fazy powstawania Strategii

Źródło: opracowanie własne.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez Gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej oraz partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

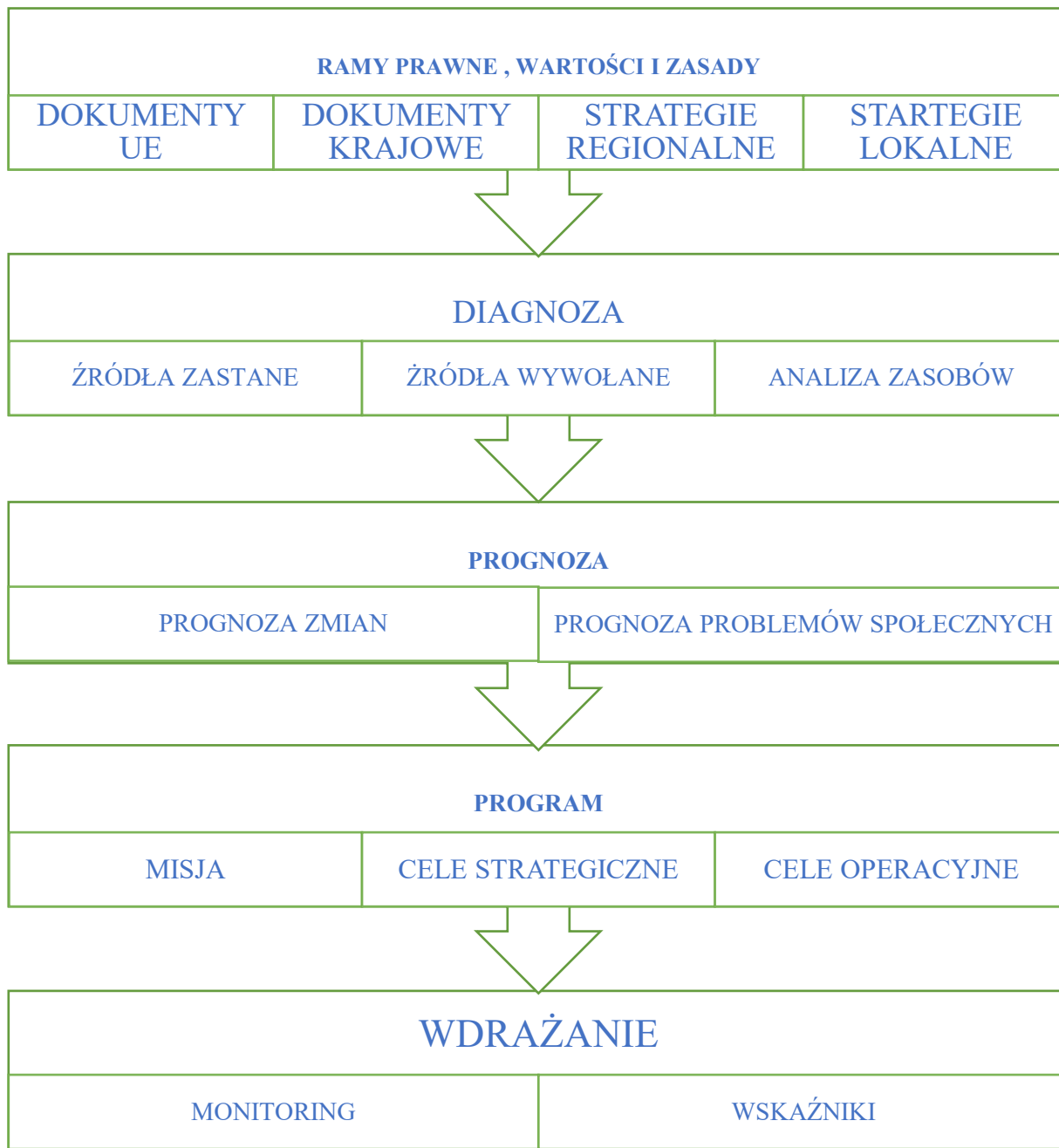
Część wprowadzająca zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczna zawiera ogólne informacje dotyczące Gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Kępno, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w Gminie lub obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w Gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy).

Część analityczno - prognostyczna, zawiera najważniejsze przesłanki analityczno – prognostyczne, wynikające z przeprowadzonej diagnozy oraz oceny wdrożenia ostatniego dokumentu strategicznego.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej zostały również wskazane podmioty realizujące Strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania oraz czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Zaprezentowano w niej także informacje na temat sposobu wdrożenia Strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji. Dla realnej oceny stopnia implementacji dokumentu przygotowany został wykaz wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Rysunek. Struktura strategii

Źródło: opracowanie własne.

1. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

Niniejsza część zawiera przesłanki prawne dokumentu, metodologię jego powstania oraz ocenę poprzedniego dokumentu strategicznego.

1.1. Uwarunkowania tworzenia Strategii

Dokument wpływający na rzeczywistość społeczną powinien być oparty na wartościach i zasadach polityki społecznej. „Wartość” to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądanego, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich odrzuca jako złe, czyli traktuje jako „antywartości”, natomiast inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności. Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne i stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i jej zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe i poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady, które są najczęściej artykułowane lub realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców Strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych są następujące:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych, zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale powinno także wynikać z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w którym różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb. W pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, natomiast na końcu – od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która zapewnia poszczególnym ludziom możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć miejsce w społeczeństwie równoprawne z innymi.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która gwarantuje jednostkom i grupom prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna jako przewodnik, czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych oraz wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzysząc temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej, rzeczą oczywistą i zrozumiałą jest, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia i niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast w ramach określenia „kwestia społeczna”, wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa,
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych,
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. Natomiast w szerszym rozumieniu pojęcie to definiowane jest jako sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Przygotowując dokument programowy, który wskazuje kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Przesłanka ta jest główną konkluzją niniejszego dokumentu, gdyż właśnie od wzmocnienia pozycji rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj programu pomocowego.

1.2. Podstawy prawne i programowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 16b pkt 1 i art. 17 pkt 1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2004 nr 64 poz. 593 tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283.) które w ramach zadań własnych Gminy przewidują „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ustawodawca wskazał w art. 16 b pkt 2 minimalny zakres dokumentu, tj.:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań

Na treść i realizację Strategii rozwiązywania problemów społecznych obok zdefiniowanego w trakcie prac diagnostycznych katalogu problemów społecznych oraz zakresu kompetencyjnego mają również wpływ inne akty prawne.

Strategia jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym.

1.2.1 Międzynarodowe dokumenty strategiczne

Międzynarodowe dokumenty strategiczne tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

To dokument przyjęty przez Organizację Narodów Zjednoczonych definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Wśród celów wskazano m.in. takie jak

- eliminacja ubóstwa we wszystkich jego formach na całym świecie;
- wyeliminowanie głodu poprzez bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz zrównoważone rolnictwo;
- zapewnienie wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promocję dobrobytu;
- edukacja wysokiej jakości oraz promocja uczenia się przez całe życie;
- równość płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt;
- dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;
- dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;
- stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi;
- stabilna infrastruktura i promocja zrównoważonego uprzemysłowienia;
- organicznie nierówności w krajach i między krajami;
- miasta i osiedla ludzkie bezpieczne, stabilne, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania,

instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem. Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie, w szczególności w zakresie promowania i rozwoju wolontariatu.

1.2.2. Krajowe dokumenty strategiczne

Krajowe dokumenty strategiczne tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych.

Raport Polska 2030

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” stanowi podstawę diagnostyczną dla przygotowywanych strategii rozwoju. Wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 roku, które obejmują następujące aspekty:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,

- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Wskazuje się także na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie roku 2030:

- warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji,
- wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków,
- rozwój produktywności i innowacyjności,
- efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym,
- wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa.

W aspekcie rozwoju kapitału społecznego podkreśla się rosnące znaczenie usieciowienia społeczeństwa, niosące za sobą zmianę dotychczasowych więzi społecznych. Uwypuklona jest także rola nowoczesnych form komunikacji masowej rewolucjonizujących komunikację publiczną. Wzrost kapitału społecznego wymaga stymulowania wzrostu wzajemnego zaufania, naprawy infrastruktury instytucjonalnej państwa, zwiększenia troski o dobro wspólne, poprawy jakości przestrzeni i debaty publicznej, wspierania aktywności obywatelskiej – indywidualnej oraz zinstytucjonalizowanej, a także zwiększenia roli potencjału kreatywnego i intelektualnego.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Celem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (dalej DSRK) jest analiza oraz charakterystyka warunków niezbędnych dla rozwoju Polski w kluczowych obszarach na tle UE oraz procesów gospodarczych zachodzących na świecie. Na tej podstawie formułowane są wnioski oraz ich przełożenie na konkretne decyzje i propozycje powiązanych z nimi projektów. W DSRK przedstawiono wizję rozwojową w perspektywie do roku 2030. Identyfikuje się tutaj wyzwania stojące przed gospodarką i społeczeństwem oraz trzy obszary strategiczne: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. Celem jest rozwój mierzony poprawą jakości życia Polaków (wzrost PKB w przeliczeniu na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej), co można osiągnąć dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, przekładającemu się w efekcie na modernizację kraju.

W DSRK wskazano 11 celów strategicznych, od których zależy rozwój cywilizacyjny kraju oraz powiązane z nimi projekty do realizacji. W części dotyczącej kapitału społecznego znajdują się m.in.:

- stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi **wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków**, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Funkcjonujący w Polsce kapitał społeczny zdefiniować można jako sieci opartych na wzajemnym zaufaniu powiązań międzyludzkich wraz ze wspólnymi przekonaniami,

normami etycznymi, uniwersalnymi wartościami chrześcijańskimi, wspólną tradycją oraz wspólnym dziedzictwem kulturowym. W badaniach społecznych wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje kapitału społecznego: stowarzyszeniowy oraz nieformalny. Kapitał stowarzyszeniowy obejmuje dobrowolny i regularny udział w działalności struktur organizacyjnych, które służą realizacji celów o charakterze ponadjednostkowym. Z kolei kapitał nieformalny opiera się na powiązaniach prywatnych, obejmujących relacje między członkami rodziny oraz sąsiadami, przyjaciółmi i znajomymi. Inna klasyfikacja wyróżnia dwa typy kapitału społecznego: wiążący (funkcjonujący w ramach zamkniętych kręgów kontaktów społecznych, ograniczających się głównie do członków rodziny i znajomych) oraz tzw. kapitał pomostowy (odnoszący się do relacji i kontaktów między członkami różnych grup i społeczności).

Niski poziom kapitału społecznego należy uznać za jedną z najpoważniejszych barier rozwojowych mających wpływ na niski poziom innowacyjności kraju. W tym kontekście za szczególnie dotkliwy uznać należy niski poziom kapitału stowarzyszeniowego, który umożliwia współpracę i współdziałanie w skali szerszej niż grono rodzinne i sąsiedzkie. Umiejętność współpracy opartej na zaufaniu jest niezbędna do skutecznego zarządzania wiedzą oraz dzięki zdolności do nawiązywania relacji formalnych z otoczeniem, do przekształcania tej wiedzy w innowacyjny produkt. Z tego punktu widzenia, kapitał społeczny, szczególnie w jego wymiarze stowarzyszeniowym, jest niezbędny do wykształcenia trwałych, długookresowych warunków rozwoju gospodarczego, w tym, zgodnie z wyzwaniami zidentyfikowanymi w SOR, wyrwania się z pułapki średniego dochodu oraz pułapki przeciętnego produktu.

Kapitał społeczny jest zasobem ułatwiającym współpracę w ramach określonej grupy lub między grupami. Umożliwia opartą na wzajemnym przeświadczeniu o dobrych intencjach kooperację, budowanie zdrowych, konstruktywnych relacji społecznych oraz poczucia tożsamości, przynależności i odpowiedzialności obywateli za dobro wspólne. Elementy te stanowią kluczowe warunki przyspieszonego rozwoju Polski opartego na kooperacji, innowacyjności oraz realizacji społecznej roli obywatela w ramach prawidłowo funkcjonującego demokratycznego państwa prawa, z równie istotnym wpływem i obecnością aktywnie działającego społeczeństwa obywatelskiego.

Wysoki poziom kapitału społecznego przekłada się pozytywnie na istotne dla rozwoju społeczno- gospodarczego elementy i czynniki - usprawnia procesy komunikacji

i wymiany wiedzy, przyczynia się do optymalizacji procesów inwestycyjnych i transakcyjnych, redukuje korupcję, sprzyja solidarności społecznej, zwiększa efektywność działalności gospodarczej i ułatwia jej prowadzenie, zapobiega nadużyciom w obrębie dobra wspólnego i sprzyja społecznej kontroli działania władz. Odpowiedzią na tak zdefiniowaną diagnozę sytuacji zaproponowano cele szczegółowe i działania:

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. ZWIĘKSZENIE ZAANGAŻOWANIA OBYWATELI W ŻYCIE PUBLICZNE

1.1. Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami

1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej

CEL SZCZEGÓŁOWY 2. WZMACNIANIE ROLI KULTURY W BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI I POSTAW OBYWATELSKICH

2.1. Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze

2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury

2.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury

2.4. Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę

2.5. Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą

CEL SZCZEGÓŁOWY 3. WZMOCNIENIE ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO KRAJU PRZEZ SEKTORY KULTURY I KREATYWNE

3.1. Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju

3.2. Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)

Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), przedłożoną przez ministra rodziny i polityki społecznej.

Strategia rozwoju usług społecznych zakłada realizację procesu deinstytucjonalizacji, czyli przechodzenia od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej. Usługi społeczne będą koncentrować się na rodzinie i dzieciach, seniorach, osobach z niepełnosprawnościami oraz osobach z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie bezdomności.

Najważniejsze cele strategii

- Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci.
- Podejmowane będą działania zmierzające do tego, aby każde dziecko wychowywało się w rodzinie: biologicznej, adopcyjnej, zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.
- Działania wspierające rodziny pochodzenia dzieci będą zapobiegać umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- Rozwijana będzie rodzinna piecza zastępcza, w tym zawodowa w szczególności ukierunkowana na dzieci z niepełnosprawnością i chore.
- Nastąpi zmiana funkcjonowania obecnie działających placówek całodobowych dla dzieci – z całodobowej opieki długoterminowej na krótkoterminową turnusową oraz usługową w środowisku lokalnym.
- Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
- Wdrożony zostanie system realizacji usług społecznych oraz standaryzacja usług dla osób starszych;
- Wspierana będzie rodzina, która realizuje opiekę nad osobą starszą.
- Rozwijane będą środowiskowe formy wsparcia nad osobami starszymi.
- Wspierane i rozwijane będą kadry, które świadczą usługi społeczne.
- Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia niepełnosprawności.
 - Stworzony zostanie system wsparcia osób i rodzin z niepełnosprawnościami.
 - Prowadzone będą działania, które mają zapobiegać umieszczaniu osób z niepełnosprawnościami w instytucjach opieki całodobowej.
 - Wdrażana będzie idea niezależnego życia, wspierana mieszkalnictwem wspomagany.

- Realizowane będzie dążenie do usamodzielniania mieszkańców instytucji całodobowej opieki stacjonarnej.
- Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
 - Utworzony zostanie system koordynacji oraz standaryzacji usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Nastąpi rozwój usług społecznych skierowanych do tych osób, co ograniczy konieczność korzystania z opieki całodobowej.
 - Nastąpi zmiana sposobu funkcjonowania stacjonarnej instytucji opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością.
 - Wdrożony zostanie system koordynacji oraz standaryzacji usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.
 - Opracowane zostaną i wdrożone rozwiązania na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność

Program rządowy został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2018 r. Wskazuje się w nim, że podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań zaplanowanych w dokumencie jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Realizacja polityki społecznej wobec osób starszych monitorowana będzie w ramach obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych.

Efekty z realizacji założeń zawartych w przedmiotowym dokumencie będą podlegały ocenie w ramach kolejnych edycji „Informacji o sytuacji osób starszych”. Podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań zobowiązane będą do zebrania oraz przedstawienia informacji na temat stanu ich realizacji.

Jedną z kluczowych części dokumentu stanowi zestawienie poszczególnych działań, w którym uwzględniono zarówno podmiot koordynujący wraz z podmiotami

współpracującymi przy realizacji poszczególnego poddziałania, planowany termin realizacji oraz sposób monitorowania.

Dokument przewiduje realizację szeregu działań wobec ogółu osób starszych w ramach następujących obszarów:

1. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie.
2. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej.
3. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej.
4. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji.
5. Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych.
6. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej.
7. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze).

W dokumencie zaprojektowane zostały także działania skierowane do niesamodzielných osób starszych:

1. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielných osób starszych.
2. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielných osób starszych.
3. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielným osobom starszym.
4. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielných osób starszych przez instytucje publiczne.

Należy przyjąć, że realizacja celów programu przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2.3. Samorządowe dokumenty strategiczne

Samorządowe dokumenty strategiczne tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych.

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2030

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa.

Radni uchwałą nr XVI/287/20 z dnia 27 stycznia 2020 r. przyjęli Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku – dokument, który jest mapą drogową działań Samorządu na najbliższą dekadę. W Strategii wskazuje się na nowy model rozwoju regionalnego, zwany modelem funkcjonalnym. Ma on przyczynić się do zrównoważonego rozwoju naszego województwa i opowiadać na zidentyfikowane wyzwania, które stoją przed Wielkopolską w najbliższym czasie. Został on tak zaprojektowany, aby zapewnić społecznie, gospodarczo i terytorialnie zrównoważony rozwój naszego województwa. Dzięki niemu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich obszarów województwa. Zgodnie z zamysłem opracowanie przyjęło bardziej operacyjną formę. Dzięki temu już na poziomie dokumentu strategicznego wskazuje się na kluczowe działania prorozwojowe istotne dla poprawy jakości życia Wielkopolan. W Strategii mocno akcentuje się aspekt współpracy. Była ona podjęta już na etapie przygotowania dokumentu i będzie kontynuowana na etapie jej wdrażania i monitorowania. Jak pokazuje doświadczenie, wielowymiarowa współpraca aktywizuje, inspiruje i wspiera w osiąganiu celów, przyczynia się do tworzenia dobrej jakości dokumentów i projektów.

Strategia Polityki Społecznej jest uszczegółowieniem planowanej w SRWW interwencji w obszarze polityki społecznej. SPS jest spójna w celach strategicznych/kierunkach rozwoju ze SRWW w odniesieniu do zdefiniowanych tam wyzwań, w tym szczególnie:

Wyzwanie 1. Wzrost konkurencyjności, produktywności i innowacyjności gospodarki;

Wyzwanie 2. Rozwijanie i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego;

Wyzwanie 3. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych

Wyzwanie 4. Wzrost konkurencyjności, produktywności i innowacyjności gospodarki;

Wyzwanie 5. Przeciwdziałanie dezintegracji społecznej i utracie regionalnej tożsamości; rozwijanie kapitału społecznego i kulturowego;

Wyzwanie 6. Przeciwdziałanie i zmniejszenie nierówności terytorialnych;

Wyzwanie 7. Zwiększenie efektywności zarządzania regionem.

Ponadto działania określone w SPS jako priorytetowe w odniesieniu do poszczególnych adresatów realizują zapisy SRWW w zakresie kluczowych pakietów działań, takich jak: promowanie nowoczesnych usług społecznych, rozwijanie usług z obszaru profilaktyki zdrowia, promowanie i rozwijanie wolontariatu, rozwijanie ekonomii społecznej, upowszechnianie i wdrażanie innowacji społecznych.

Należy przyjąć, że realizacja celów strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kępno na lata 2017-2026

Dokument stanowi plan rozwoju w myśl art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) i jest dokumentem o charakterze operacyjno-wdrożeniowym ustanawianym w celu realizacji strategii Wielkopolska 2020. Zaktualizowana strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 r. Przepisem, który w sposób ogólny wskazuje na możliwość planowania i programowania rozwoju jest art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), zgodnie z którym do właściwości rady gminy należy uchwalanie programów gospodarczych.

Zwarta w dokumencie analiza mocnych stron wykazała, że podstawowym obszarem, który należy rozwijać w ramach działań strategicznych powinno być dogodne położenie gminy na pograniczu województw i dostępność komunikacyjna dróg krajowych i wojewódzkich oraz dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna Muzeum Ziemi Kępińskiej i sportowo rekreacyjna Hala Widowiskowo-Sportowa – największy tego typu obiekt w południowej części Wielkopolski. Badania pokazały również, że mocną stroną gminy jest

to, że gmina podejmuje działania przeciw wykluczeniu społecznemu oraz działania prorodzinne.

Misję dokumentu sformułowano jako: „Zrównoważony rozwój Kępna w zakresie społecznym, gospodarczym oraz infrastruktury technicznej, przestrzeni i środowiska naturalnego”. Natomiast wśród celów strategicznych do kwestii społecznych najszerzej odnosi się cel nr 1 zdefiniowany jako: „Poprawa jakości życia mieszkańców”. W jego ramach uznano, że należy zapewnić mieszkańcom dostęp do szerokiej oferty usług, aby zabezpieczyć ich podstawowe potrzeby. Poprawa integracji społeczności lokalnej stworzy warunki sprzyjające rozwojowi gminy. Realizacja poniższych działań przyczyni się do rozwoju budownictwa jednorodzinnego i rezydencjonalnego. Zapewnienie wysokiej jakości życia jest warunkiem koniecznym dla skutecznej realizacji Strategii. Dzięki tym zasobom Miasto i Gmina będzie mogła konkurować o nowych mieszkańców zapewniających rozwój społeczno-gospodarczy. Planuje się współpracę z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu oraz rozbudowę i budowę nowej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej służącej mieszkańcom. W zakresie celu strategicznego konieczna będzie również poprawa funkcjonowania stowarzyszeń i grup wzajemnego wsparcia oraz wzrost zakresu działań instytucji pomocy społecznej. Niezbędny jest rozwój transportu publicznego w tym niskoemisyjnego, który zapewni dojazd do miejsc pracy, edukacji i wypoczynku wewnątrz gminy oraz na zewnątrz. Wskazane jest także utworzenie komunikacji miejskiej w Kępnie. Brak transportu publicznego, niska częstotliwość połączeń jest dużym ograniczeniem w rozwoju gospodarki, a także aktywności mieszkańców.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Kępno, która będzie kontynuowała obecne kierunki działań w sferze społecznej oraz zostaną w niej przedstawione powiązania z Gminnym Programem Rewitalizacji.

Natomiast obowiązująca **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031** jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Powiatu, w tym Gminy Kępno. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty.

Przedmiotowa strategia obejmuje następujące kierunki:

1. Ograniczenie skali i natężenia zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.
2. Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.
3. Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi im pełne włączenie społeczne i aktywizację w lokalnej społeczności oraz na rynku pracy, a także ograniczenie negatywnych konsekwencji wynikających z niepełnosprawności.
4. Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie walki z uzależnieniami oraz ryzykownego używania substancji psychoaktywnych, a także podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie problematyki uzależnień oraz promowanie postaw abstynenckich.
5. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc, promowanie konstruktywnych form rozwiązywania konfliktów oraz pobudzanie wrażliwości i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej.
6. Doskonalenie systemu wspierania rodziny, przeciwdziałanie występującym w niej dysfunkcjom oraz promowanie pozafinansowych form pomocy rodzinie.
7. Poprawa jakości i poziomu życia seniorów z terenu Powiatu oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się, poprzez włączanie ich do życia społeczno-kulturalnego.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031** zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. Realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców powiatu kępińskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. Charakterystyka Gminy

Kępno jest gminą miejsko - wiejską położoną w południowej części województwa wielkopolskiego na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 11 Poznań – Katowice z drogą międzynarodową nr 8 Wrocław - Warszawa. Zajmuje powierzchnię 124,3 km² (w tym miasto 8 km²) i liczy 25 116 mieszkańców w tym 12 878 kobiet. Do gminy, oprócz miasta Kępno, należy osiemnaście sołectw:

- 1) Borek Mielęcki – 191 mieszkańców,
- 2) Domanin – 324 mieszkańców,
- 3) Kierzenko – 109 mieszkańców,
- 4) Kierzno – 568 mieszkańców,
- 5) Pustkowie Kierzeńskie – 148 mieszkańców,
- 6) Kliny – 280 mieszkańców,
- 7) Krązkowy – 990 mieszkańców,
- 8) Mechnice – 281 mieszkańców,
- 9) Mikorzyn – 1050 mieszkańców,
- 10) Myjomice – 805 mieszkańców,
- 11) Przybyszów – 157 mieszkańców,
- 12) Rzetnia – 520 mieszkańców,
- 13) Olszowa – 1148 mieszkańców,
- 14) Osiny – 660 mieszkańców,
- 15) Ostrówiec – 402 mieszkańców,
- 16) Szklarka Mielęcka – 271 mieszkańców,
- 17) Świba – 1051 mieszkańców,
- 18) Osiedle Hanulin – 972 mieszkańców.

Miasto i gmina Kępno wraz z gminami: Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal i Trzcinica tworzą powiat kępiński. Siedziba starostwa powiatowego znajduje się w mieście Kępno.

Tabela 2.1.1 Wybrane dane statystyczne dotyczące gminy Kępno

WYBRANE DANE STATYSTYCZNE	2021	2022	2023
Ludność	24427	24262	25325
Ludność w przeliczeniu na 1 km²	197	196	195
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	106	106	105
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	69,2	70,2	70,9
Dochody budżetu Gminy ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	6.885.68	6.942.25	7.199.86
Wydatki budżetu Gminy ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	6.302.37	7.158.79	7.732.76
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. Ludności	95.5	76.9	70.3
Pracujący w przeliczeniu na 1000 ludności	340	b.d.	b.d.
Bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	2.0	1.9	1.8
Odsetek ogółu ludności) korzystający z instalacji: wodociągowej	97.3	97.7	97.7
kanalizacyjnej	84.3	85.6	85.7
gazowej	55.3	54.6	56.8
Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	2.312.3	2.367.6	2.409.8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

2.2 Demografia

Gmina Kępno ma 25 116 mieszkańców, z czego 51,27 % stanowią kobiety, a 48,73% mężczyźni.

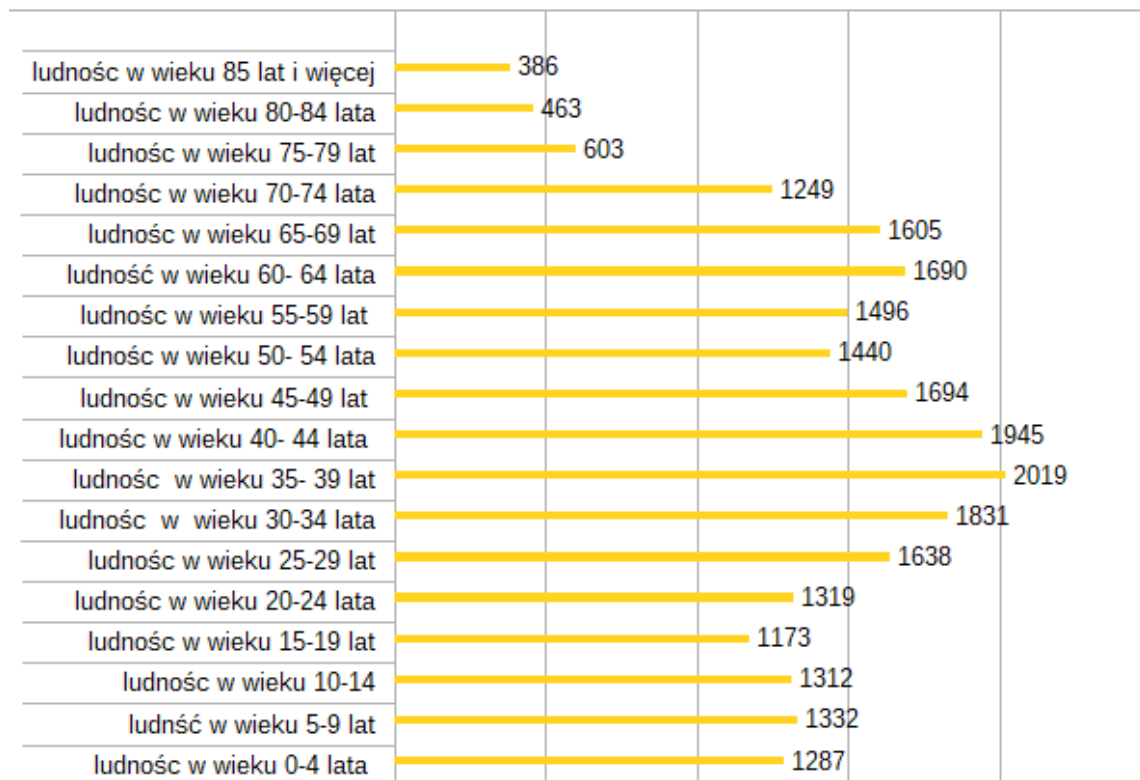
Tabela 2.2.1 Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2019 - 2024

Nazwa wskaźnika	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność ogółem [osoba]	24482	24557	24427	24262	24119	25116
Ludność w wieku 0–4 lata [osoba]	1287	1272	1240	1205	1163	1035
Ludność w wieku 5–9 lat [osoba]	1332	1323	1320	1324	1311	1363
Ludność w wieku 10–14 lat [osoba]	1312	1371	1368	1329	1307	1448
Ludność w wieku 15–19 lat [osoba]	1173	1181	1209	1220	1251	1393
Ludność w wieku 20–24 lata [osoba]	1319	1270	1236	1241	1215	1274
Ludność w wieku 25–29 lat [osoba]	1638	1542	1414	1332	1293	1502
Ludność w wieku 30–34 lata [osoba]	1831	1831	1818	1747	1654	1792
Ludność w wieku 35–39 lat [osoba]	2019	2067	2046	1980	1887	2030
Ludność w wieku 40–44 lata [osoba]	1945	1938	1944	1948	1970	2125
Ludność w wieku 45–49 lat [osoba]	1694	1789	1800	1883	1907	1962
Ludność w wieku 50–54 lata [osoba]	1440	1486	1538	1557	1619	1678
Ludność w wieku 55–59 lat [osoba]	1496	1442	1432	1407	1387	1103

Ludność w wieku 60–64 lata [osoba]	1690	1670	1597	1542	1520	1678
Ludność w wieku 65–69 lat [osoba]	1605	1579	1557	1534	1521	1502
Ludność w wieku 70–74 lata [osoba]	1249	1354	1391	1442	1415	1379
Ludność w wieku 75–79 lat [osoba]	603	602	694	771	907	1022
Ludność w wieku 80–84 lat [osoba]	463	483	458	444	441	453
Ludność w wieku 85 lat i więcej [osoba]	386	357	365	356	351	377

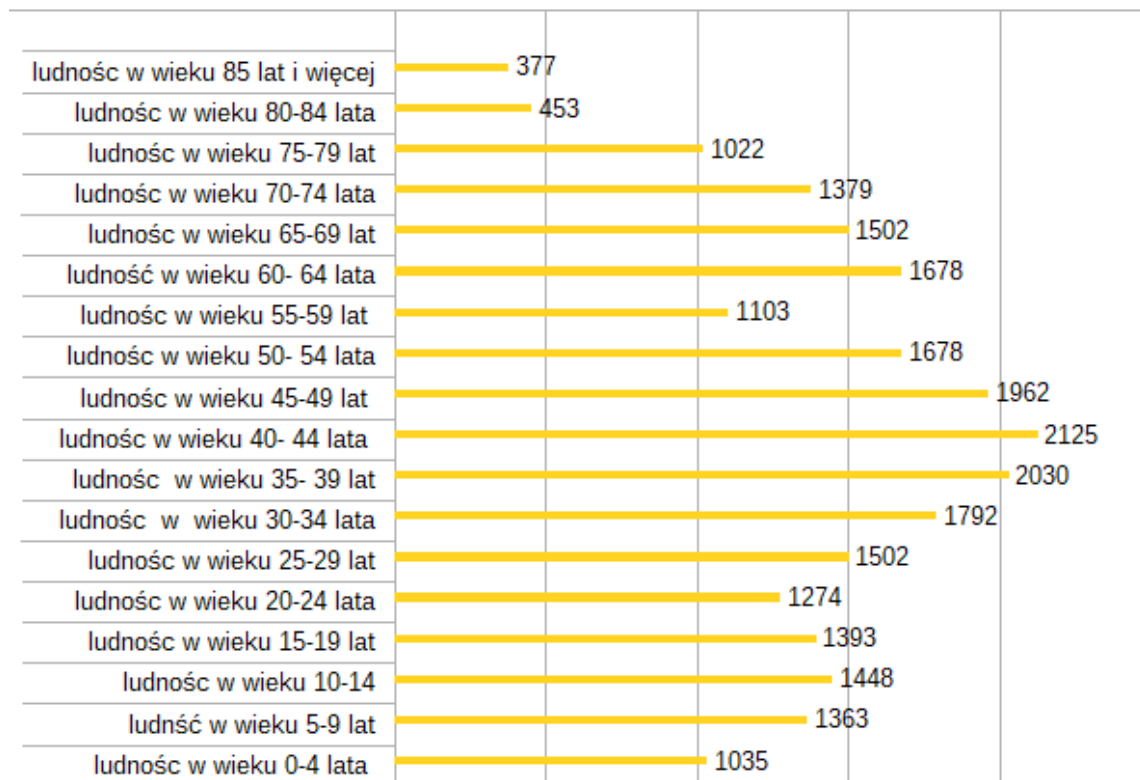
Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Mieszkańcy gminy Kępno zawarli w 2024 roku 126 małżeństw, co odpowiada 4,04 małżeństwom na 1000 mieszkańców.

Wykres 2.2.1. Struktura wiekowa mieszkańców gminy w 2019 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

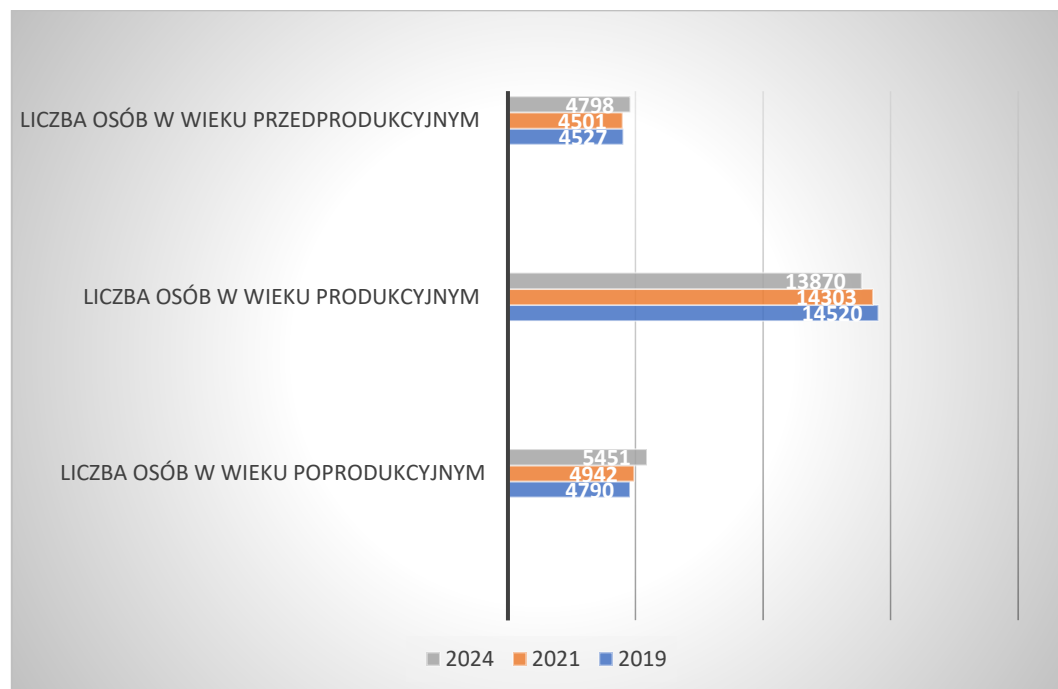
Gmina Kępno ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -54. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,23 na 1000 mieszkańców gminy Kępno. W 2023 roku urodziło się 209 dzieci, w tym 46,4% dziewczynek i 53,6% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 418 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,91 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2023 roku 37,4% zgonów w gminie Kępno spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 29,6% zgonów w gminie Kępno były nowotwory, a 9,8% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Kępno przypada 10.88 zgonów. Jest to więcej od wartości średniej dla województwa

Wykres. 2.2.2 Struktura wiekowa mieszkańców gminy w 2024 roku

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Prezentowane powyżej piramidy wieku jest odzwierciedleniem niekorzystnych trendów demograficznych panujących w całym kraju, nadal niewielki odsetek urodzeń, przy znacznej liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym niemobilnym oraz poprodukcyjnym sprzyja procesowi starzenia się społeczeństwa.

Wykres 2.2.3 Struktura demograficzna Gminy w latach 2019, 2021, 2024 w ujęciu grup wiekowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

W 2024 roku 13870 mieszkańców gminy Kępno było w wieku produkcyjnym, 4798 w wieku przedprodukcyjnym, a 5451 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Struktura ludności w porównaniu z demografią powiatową wypada porównywalnie: mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym jest mniej w porównaniu z liczbą ludnością w wieku poprodukcyjnym.

2.3. Problemy społeczne w perspektywie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

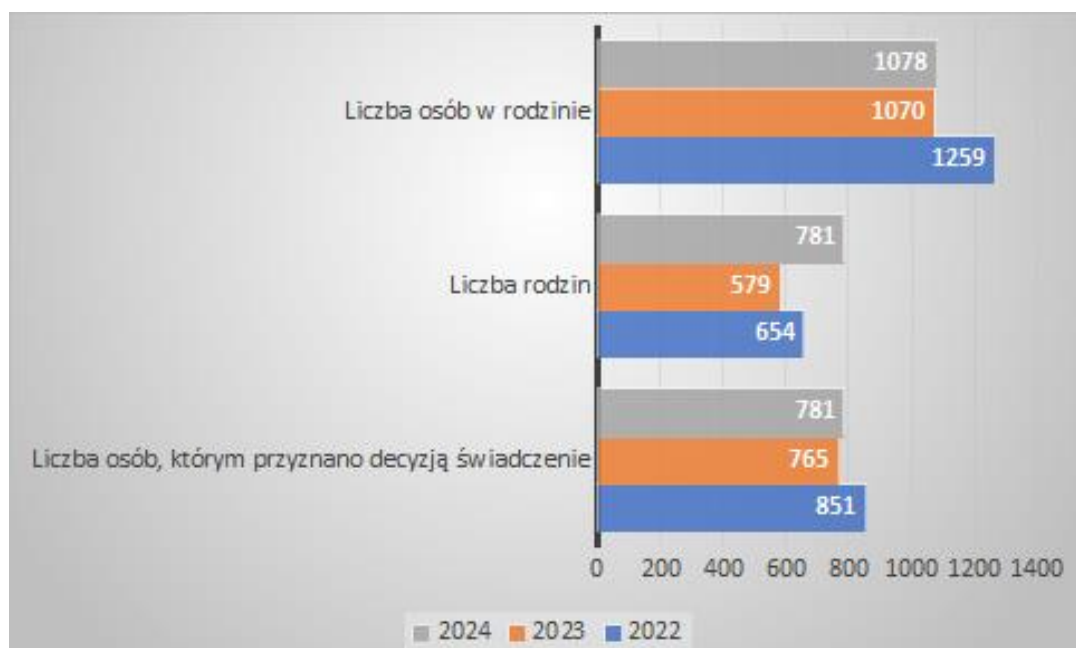
Według Ustawy o pomocy społecznej, jest ona „instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości” (art. 2.1). Pomoc społeczna „wspiera osoby i rodziny

w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka” (art. 3.1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy domowej;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) alkoholizmu lub narkomanii;
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy odpowiedzialny jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – dalej MGOPS. Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń;
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Wykres. 2.3.1 Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2022 – 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie Kępno nieznacznie zwiększyła się przy trendzie malejącym.

Tabela 2.3.1 Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem 2018 - 2024

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Odsetek korzystających	6,2	6,0	5,7	5,4	5,1	4,5	4,28

Źródło: opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Poprawiająca się kondycja mieszkańców gminy jest charakterystyczna dla całego kraju, w którym następuje systematyczny spadek korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Dla gminy notuje się spadek z 6,2 proc. w 2018 r. do 4,28 proc. w 2024 r.

Tabela. 2.3.2 Rodzaje pomocy udzielanej przez MGOPS w latach 2022-2024

Typ świadczenia	2022 r.		2023 r.		2024 r.	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	967	518	790	438	809	471
Rzeczowe	683	316	679	318	609	305

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

W powyżej tabeli zaprezentowano świadczenia pieniężne i rzeczowe przyznawane przez Ośrodek Pomocy Społecznej na przestrzeni ostatnich lat.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które w trybie administracyjnym może utrzymać decyzję MGOPS-u w mocy, uchylić ją w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

Tabela 2.3.3 Struktura demograficzna odbiorców wsparcia w latach 2022-2024

Wiek	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
	2022	2023	2024
0-16	336	280	256
17-21	46	48	37
22-30	71	45	50
31-40	161	135	106
41-50	129	122	109
51-60	111	101	118
61-70	143	118	120

71 i więcej	253	221	288
Razem	1250	1070	1017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Analizując strukturę demograficzną odbiorców systemu wsparcia niepokoi spora liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, którzy korzystają ze wsparcia systemu pomocy społecznej.

Powody przyznawania pomocy przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 2.3.4 Powody przyznawania pomocy społecznej w 2024 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Rodziny z osobami po 60 roku życia
Ubóstwo	164	270	33
Potrzeba ochrony macierzyństwa	49	221	0
Bezdomność	19	19	3
Bezrobocie	78	158	25
Niepelnosprawność	315	494	220
Długotrwała lub ciężka choroba	361	523	295
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	452	818	305
w tym rodziny niepełne	70	186	11
rodziny wielodzietne	17	86	0
Alkoholizm	12	15	2
Narkomania	1	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	8	2
Zdarzenie losowe	9	16	5
Sytuacja kryzysowa	12	19	6

Trudności z integracją osób, które otrzymały status uchodźcy lub zezwolenie na pobyt czasowy.

1

3

0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskuje o pomoc z systemu pomocy społecznej jest, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem.

Liczba osób, którym decyzją przyznano dodatek			Liczba przyznanych dodatków			Wartość przyznanych dodatków		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
121	203	206	338	331	347	574 061,12	668 276,36	701 045,00

Tabela. 2.3.5 Dodatki mieszkaniowe w latach 2022 -2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Zarówno liczba wypłaconych dodatków jak i ich wartość na przestrzeni ostatnich lat nieznacznie wzrastała.

Tabela 2.3.6. Środki finansowe na system pomocy społecznej w latach 2022 – 2024

	2022	2023	2024
Wielkość wydatków ogółem	44 759 711,57	20 817 080,72	26 271 171,54
Zadania własne	22 427 966,04	11 783 235,27	14 912 680,85
Zadania zlecone	22 331 745,53	9 033 845,45	11 358 490,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Analizując budżet, którym dysponuje Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, warto zwrócić uwagę na nieznacznie rosnące wartości kwot finansowych, zarówno w zakresie zadań własnych, jak i zleconych. System wsparcia uzupełniają świadczenia rodzinne których wartość tylko w 2023 roku wyniosła 9 033 845,45 natomiast w 2024 roku wzrosła do 11 358 490,69 złotych.

Tabela 2.3.7 Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w roku 2024

Wyszczególnienie	Liczba przyznanych świadczeń	Wartość przyznanych świadczeń
Zasiłek rodzinny	5658	1 939 871,83
Świadczenie pielęgnacyjne	1766	4 540 847,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	24	14 880,00
Zasiłek pielęgnacyjny	7860	1 696 502,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	87	87 000,00
Świadczenie rodzicielskie	297	279 625,40
Za życiem	0	0
Fundusz alimentacyjny	1333	608 906,75
Świadczenie wychowawcze	0	68 958,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Świadczenia rodzinne wraz z systemem pomocy społecznej w sposób istotny wspierają rodziny, w tym w szczególności rodziny z dziećmi.

2.4. Kwestia dziecka

Kwestia dziecka i rodziny w polityce społecznej traktowana jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci koncentruje się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty i systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu różnych zagrożeń życiowych poprzez m.in. zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym

opieki rodziców, organizowanie pieczy zastępczej, prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Tabela 2.4.1 Edukacja w Gminie w latach 2022 - 2024

EDUKACJA	2022	2023	2024
Żłobki	2	2	2
Dzieci przebywające w ciągu roku w żłobkach	200	b.d	144
Placówki wychowania przedszkolnego [ob.]		9	9(8+1 przedszkole niep. oddz. int)
Przedszkola bez specjalnych [ob.]	6	6	5+1
Dzieci w przedszkolach	1 121	1 097	921+190
Dzieci w przedszkolach bez specjalnych	1012	1 004	921
Szkoły podstawowe [ob.]	10	9	9
Uczniowie szkół podstawowych [osoba]	2 325	2 214	2192
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkolach podstawowych [osoba]	20	21	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczególną rolę w kształtowaniu i wsparciu rodzin na terenie gminy i całego kraju pełni rządowy program obecnie „800+” Program Rodzina 800 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Świadczenie wychowawcze w wysokości 800 zł miesięcznie mogą otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 800+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Obecnie świadczenie jest wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z zapisami Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednostkami organizacyjnymi w tymże aspekcie są podmioty samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Tabela 2.4.2 Opieka nad dzieckiem z perspektywy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w latach 2022 - 2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	9	6	10
Liczba rodzin zastępczych zawiązanych na terenie Gminy	55	54	4
Liczba usamodzielnionych dzieci z terenu gminy pobierających pomoc	15	17	13
Liczba dzieci przebywających i umieszczanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie.

Istotną rolę we wspieraniu dziecka i rodziny pełni MGOPS, realizując m.in. rządowy program wieloletni „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” którego celem jest m.in. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. Program zakładał zapewnienie dzieciom do 7. roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej, a zwłaszcza osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Beneficjentami programu są osoby i rodziny, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego. Od 2019 roku program został zastąpiony programem rządowym "Posiłek w szkole i w domu" który również realizuje MGOPS.

Ważnym elementem systemu wspierania rodziny zagrożonej wykluczeniem jest system stypendialny dla uczniów oraz system świadczeń rodzinnych. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- stypendium szkolne,
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń, który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż ustawowe kryterium dochodowe. Stypendium przysługuje uczniom szkół publicznych i niepublicznych, wychowankom ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i nauki oraz słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia. Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich – na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy.

Ogólną liczbę dzieci oraz objętych pomocą przez Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną w Kępnie w 2024 roku stanowią:

1. Dzieci w wieku do 3 roku życia – 50
2. Dzieci w wieku przedszkolnym (między 3 - a 6 rokiem życia) – 330
3. Dzieci objęte rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym „0” - 223
4. Uczniowie szkół podstawowych – 650
5. Uczniowie szkół ponadpodstawowych – 67

Łącznie sporządzono 736 diagnoz psychologicznych, 591 diagnoz pedagogicznych, 197 diagnoz logopedycznych, udzielono 6 terapii pedagogicznych, 71 terapii psychologicznych, 68 terapii logopedycznych, 41 terapii grupowych, 30 socjoterapii.

Tabela 2.4.3 Rodzaje pomocy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kępnie w 2024

	Dzieci do 3 lat	Przedszk. 3 do 6 lat	7 latki „0”	Szkoła podst.	Szkoła p.podst.
Diagnoza psychologiczna	27	138	81	462	28
Diagnoza pedagogiczna	11	60	72	423	25
Diagnoza logopedyczna	12	92	38	54	1
Terapia pedagogiczna	-	-	-	6	-
Terapia psychologiczna	-	7	3	48	13
Terapia logopedyczna	-	18	15	35	-
Terapia grupowa	-	15	14	12	-
Socjoterapia	-	-	-	30	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kępnie.

Rodzaje pomocy udzielanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Kępnie nie odbiegają od norm krajowych, do najliczniejszych należą diagnozy zarówno dzieci w szkole podstawowej jak i w szkołach ponadpodstawowych.

2.5. Kwestia osób bezrobotnych

Statystyki dotyczące bezrobocia mogą w znacznym stopniu zniekształcać obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechność „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej. Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,

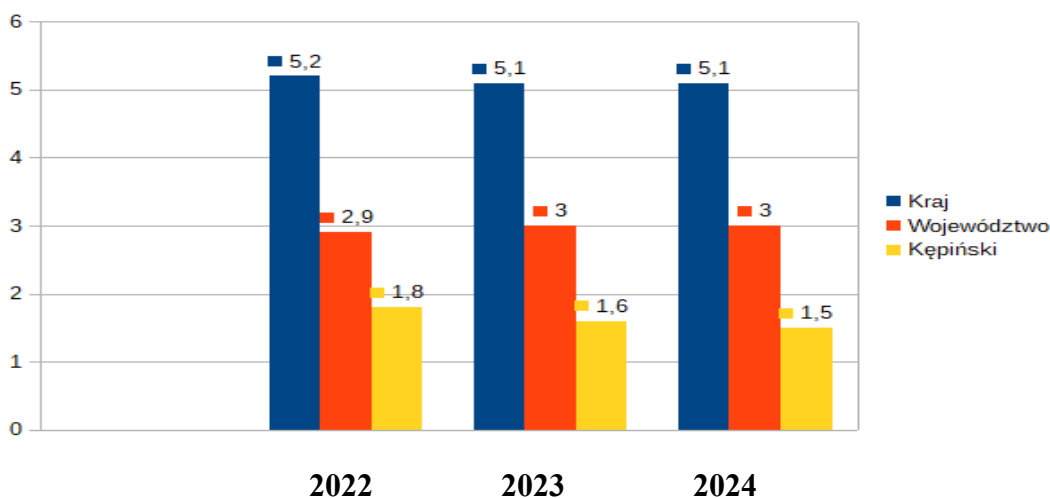
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz na jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystają z systemu wsparcia socjalnego np. z powodu niskich dochodów, wielodzietności lub inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków, nawet tych na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą oraz zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może to także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przejmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji – dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wykres 2.5.1 Stopa bezrobocia w kraju województwie i powiecie w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie

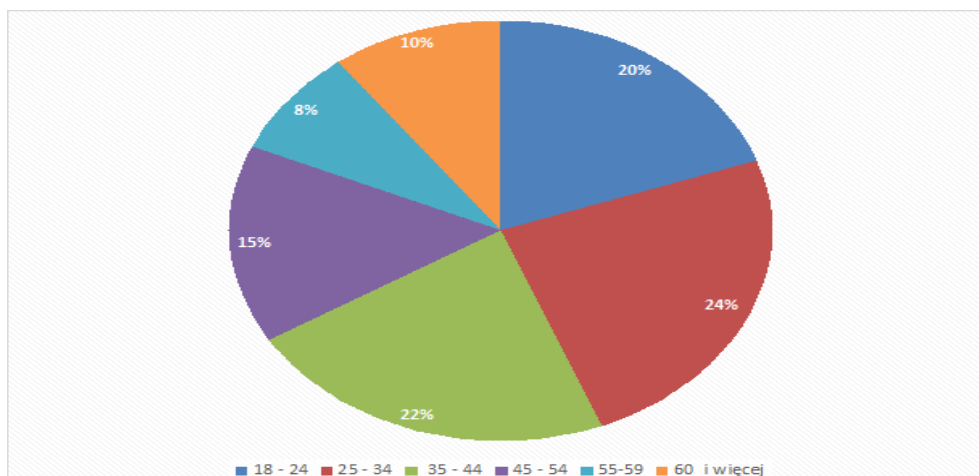
Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Tabela 2.5.1 Bezrobotni w gminie Kępno w latach 2019-2024

Rok	Bezrobotni zarejestrowani [osoba] w tym kobiety
2019	272 (158 k)
2020	345 (203 k)
2021	289 (172k)
2022	266 (156 k)
2023	259 (148 k)
2024	255 (148 k)
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	
2019	1,9
2020	2,4
2021	2
2022	1,9
2023	1,8
2024	1,6

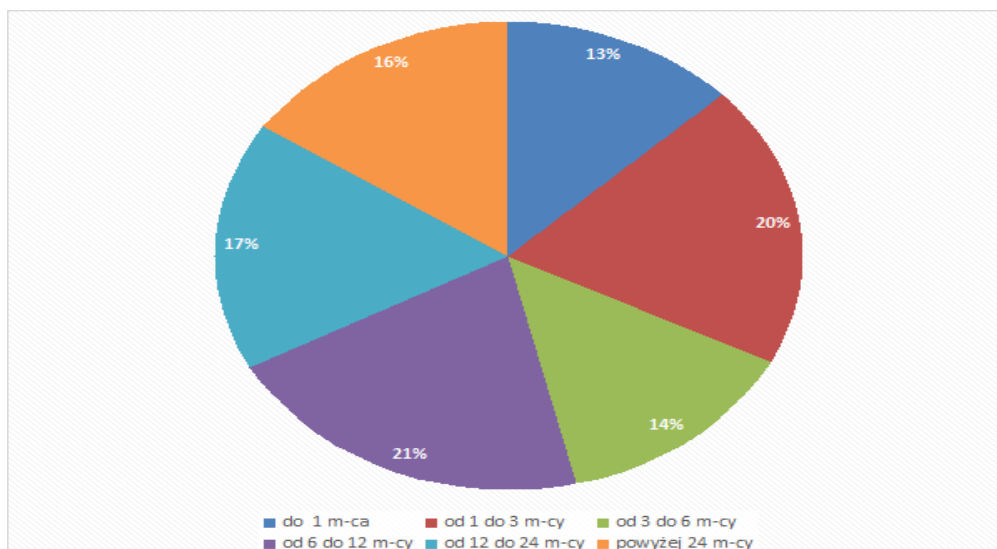
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, która pozwala na uniezależnienie bezrobotnego i jego rodziny od pomocy

Wykres 2.5.2 Bezrobotni na terenie Gminy według wieku (dane na koniec 2024 roku)

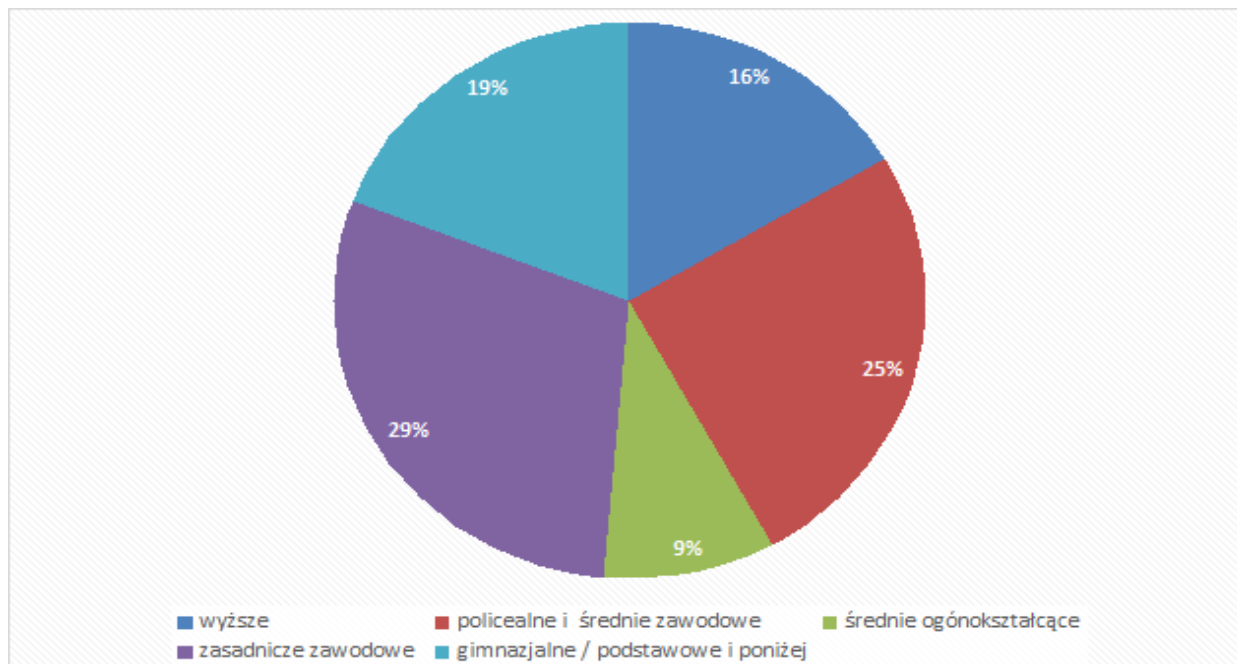
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie

Z końcem 2024 roku w grupie bezrobotnych najwięcej było ludzi młodych, często nieposiadających wcześniejszych doświadczeń zawodowych. Było to zjawisko porównywalne z sytuacją w kraju. Niepokój budziła również grupa osób, które przekroczyły 45. rok życia. Mieszkańcom pozostającym jeszcze w wieku produkcyjnym, ale już niemobilnym, zdecydowanie trudniej znaleźć pracę i zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe. Powrót do pracy jest tym trudniejszy, im dłuższy jest okres pozostawania poza zatrudnieniem, co wyraźnie widać na powyższym wykresie. Brak pracy może powodować nieodwracalne szkody, nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne, łącznie z daleko idącą demoralizacją i wykluczeniem osób pozostających bez zatrudnienia.

Wykres 2.5.3 Bezrobotni według okresu pozostawania bez pracy - koniec 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

Gmina cechuje się względnie równomiernym rozkładem osób pozostających bez pracy ze względu na okres bezrobocia.

Wykres 2.5.4 Bezrobotni według wykształcenia (dane na koniec 2024 roku)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie.

Z końcem 2024 roku zdecydowanie lepszą sytuację na lokalnym rynku pracy posiadały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i policealnym średnim zawodowym. Problem bezrobocia w największym stopniu osiągał osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych, szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcanie i zmianę kwalifikacji zawodowych.

2.6. Kwestia uzależnień i przemoc w rodzinie

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utratę zatrudnienia. Narkomanii sprzyjają natomiast powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz metoda poszukiwania nowych wrażeń i doznań.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doznających przemocy w rodzinach z problemem uzależnień jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 2.6.1 Populacje osób, u których występują problemy alkoholowe

Kategorie osób		w Polsce	w 100-tys. gminie	w 25-tys. gminie	w 10-tys. gminie
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Około 2% populacji	Około 800 tys.	Około 2000 osób	Około 500 osób	Około 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	Około 4% populacji	Około 1,5 mln	Około 4000 osób	Około 1000 osób	Około 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Około 4% populacji	Około 1,5 mln	Około 4.000 osób	Około 1 000 osób	Około 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5000-7000 osób	1250-1750 osób	Około 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem około 2 mln osób (dorośli i dzieci)	Około 5300 (dorośli i dzieci)	Około 1330 osób (dorośli i dzieci)	Około 530 osób (dorośli i dzieci)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Aby skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów oraz działań w ramach integracji społecznej

osób nimi dotkniętych. W przypadku gminy aktywności te wyznaczane są w ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a ich inicjowanie należy do samorządu lokalnego. Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom w gminie odgrywa Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizuje szeroką działalność profilaktyczną oraz prowadzi postępowanie wobec osób nadużywających alkoholu.

Tabela 2.6.2 Praca Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 r.

Przedmiot działań	2024
Liczba przyjętych wniosków przez Gminną Komisję Alkoholową	33
Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Kępnie.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ostatnich latach odbywała regularne posiedzenia, w trakcie których rozpatrywała zgłaszane sprawy. GKRPA współpracuje w ramach realizowanego programu z licznymi podmiotami z terenu Gminy. Gminna Komisja Rozwiązywania ds. Problemów Alkoholowych w Kępnie działa w pięcioosobowym składzie. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania ds. Problemów Alkoholowych w Kępnie są przeszkoleni, posiadają fachowe przeszkolenie, umożliwiające pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym. Istnieje możliwość pomocy telefonicznej dla osób mniej zmotywowanych. Członkowie Komisji pośredniczą w kierowaniu do Ośrodków leczenia odwykowego łącznie z pomocą w załatwianiu formalności koniecznych do przyjęcia do tych ośrodków.

Tabela 2.6.3 Wysokość środków finansowych przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w latach 2019 - 2023

	2021	2023	2024
Wielkość wydatków ogółem	661 217,87 zł	1 620 847,66 zł	1 013 254,95 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Kępnie.

Przemoc w rodzinie to kolejny, trudny do zdiagnozowania problem społeczny, który wymaga podejmowania szerokich, dobrze zorganizowanych i zaplanowanych na wiele lat interdyscyplinarnych działań, które są kierowane zarówno do ofiar, jak i świadków oraz sprawców przemocy domowej.

Tabela 2.6.4 Praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2022 - 2024

	2022	2023	2024
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	41	43	45
Liczba wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci w związku z przemocą	7	6	31
Liczba wniosków do Komisji Roz. Problemów Alkoholowych skierowanych przez Zespół w związku z przemocą	2	3	1
Liczba powołanych Grup Roboczych do procedury Niebieskiej Karty	107	141	270
Liczba przeprowadzonych / zleconych przez zespół warsztatów informacyjnych	1	1	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Kępnie.

Zgodnie z zapisem art. 12 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424. 834) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

1.Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.

2.Osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Tym samym, zobowiązanymi do podejmowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej są głównie pracownicy pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, Sądu, Policji, itp. Do jednych z ważniejszych form prowadzonego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy zaliczyć działania profilaktyczne, które są podejmowane przez realizatorów programu (rozpowszechnienie materiałów informacyjnych dot. przeciwdziałania przemocy oraz spotkania informacyjne ze społecznością lokalną). Dzięki powyższym działaniom podnoszona jest świadomość społeczności lokalnej dot. zjawiska przemocy w rodzinie i jej przeciwdziałania.

Do kolejnych pozytywnych efektów realizacji programu należy uznać podnoszenie kompetencji osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz poprawiającą się z roku na rok współpracę członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz instytucji realizujących program.

Zespół interdyscyplinarny w okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 wobec 45 rodzin wszczął procedurę „Niebieskiej Kart”. Sporządzone formularze „Niebieskiej Karty -A” zostały dostarczone do przewodniczącego Zespołu przez:

- KPP w Kępnie - 48 Niebieskie Karty – A;
- Szkoły - 5 Niebieskie Karty – A;
- MGOPS w Kępnie – 4 Niebieskich Kart – A;
- Inne instytucje - 4 sztuki Niebieskich Kart - A

. Zespół ogólnie przyjął 61 „Niebieskich Kart” druk A. W 2024 roku wobec 51 rodzin podjęto decyzje o zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty” w tym:

- 42 zakończonych procedur na skutek ustalenia przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy;

- 9 zakończonych procedur z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań;

Zespół współpracował z wieloma instytucjami były to między innymi – Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępnie, Komenda Powiatowa Policji w Kępnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, Prokuratura Rejonowa w Kępnie, Sąd Rejonowy w Kępnie, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kępnie. Zespół w roku 2024 odbył 6 posiedzeń tj. 08.01.2024 roku, 04.03.2024 roku, 06.05.2024 roku, 01.07.2024 roku, 02.09.2024 roku oraz 04.11.2024r.

2.7. Starość i niepełnosprawność

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Światowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych (The World Programme of Action for Disabled Persons) oraz Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych (The Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities) podkreślają, iż niepełnosprawność jest problemem społecznym i nie ogranicza się do konkretnej osoby. Mówiąc o niepełnosprawności mamy na względzie relację między zdrowiem człowieka (uwzględniając jego wiek, płeć i wykształcenie), a społeczeństwem i środowiskiem, które go otacza.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wprowadza następujące pojęcia niepełnosprawności, uwzględniając stan zdrowia człowieka:

- **Niesprawność (impairment)** - każda utrata sprawności lub nieprawidłowość w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym lub anatomicznym;
- **Niepełnosprawność (disability)** - każde ograniczenie bądź niemożność (wynikające z niesprawności) prowadzenia aktywnego życia w sposób lub zakresie uznawanym za typowe dla człowieka;
- **Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych (handicap)** - ułomność określonej osoby wynikająca z niesprawności lub niepełnosprawności, ograniczająca lub uniemożliwiająca pełną realizację roli społecznej odpowiadającej wiekowi, płci oraz zgodnej ze społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami.

Społeczny kontekst tematyki niepełnosprawności został omówiony w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health - ICF), przyjętej podczas Światowego Zgromadzenia na rzecz Zdrowia (World Health Assembly) w 2001 roku. Dokument ten podkreśla, że niepełnosprawność dotyczy całej ludzkości, nie można obarczać problemami związanymi z niepełnosprawnością mniejszości społecznych - każdy człowiek może doświadczyć pogorszenia stanu zdrowia i stać się osobą niepełnosprawną.

Obecnie, niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym, polityka społeczna powinna promować aktywne działania prowadzone na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W 2023 r. emerytury i renty w ZUS pobierało 7 890, 4 tys. świadczeniobiorców. Najwyższy odsetek świadczeniobiorców, tj. 77,8% stanowiły osoby pobierające emeryturę. Rentę z tytułu niezdolności do pracy pobierało 7,2%, a rentę rodzinną 15,1% świadczeniobiorców. W tej grupie było 4 006,4 tys. osób, które posiadały ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niezdolności do pracy wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Spośród osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy, 2 321,1 tys. osób posiadało tylko orzeczenie wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, natomiast 922,6 tys. osób posiadało tylko orzeczenie wydane przez ZUS. Pozostałe osoby posiadały oba orzeczenia (762,7 tys.).

Struktura osób niepełnosprawnych prawnie była następująca: 41,3% ze stopniem umiarkowanym, 27,4% ze stopniem znacznym oraz 25,2% ze stopniem lekkim. Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności bez określonego stopnia ze względu na wiek (do 16 roku życia) stanowiły 5,8%. W pozostałych przypadkach nie udało się określić stopnia niepełnosprawności. W badanej populacji osób niepełnosprawnych prawnie przeważały kobiety, które stanowiły 53,1%. Najwięcej kobiet było w przedziale wiekowym 70–74 lata (292,0 tys.), natomiast mężczyzn – w przedziale wiekowym 65–69 lat (275,2 tys.).

Jednocześnie należy dodać, że 3 083,8 tys. osób posiadało orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Orzeczenie może zawierać nie więcej niż trzy symbole przyczyn niepełnosprawności. Każdy symbol stanowi samodzielną przyczynę niepełnosprawności lub jej stopnia. Ponad połowa osób posiadała orzeczenie z jedną przyczyną, a blisko 40% z dwiema przyczynami niepełnosprawności. Największa liczba osób posiadała orzeczenie wydane z powodu upośledzenia narządu ruchu (1 393,1 tys.), a najmniejsza z powodu epilepsji (74,2 tys.).

W przypadku osób z niepełnosprawnością szczególnych wysiłków wymaga ich rehabilitacja społeczna i zawodowa, tj. promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy ludności z pozostałą częścią społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, które utrudniają osobom z niepełnosprawnością funkcjonowanie w społeczeństwie.

Integracja społeczna osób z niepełnosprawnością przez pracę stanowi w Polsce bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. Istnieje wiele czynników niekorzystnie wpływających na zatrudnianie osób z niepełnosprawnością. Po stronie podażowej są to (poza relatywnie niskimi kwalifikacjami osób niepełnosprawnych) słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno-infrastrukturalne, a po stronie popytu na pracę – niechęć pracodawców i w konsekwencji znaczny koszt ich motywowania oraz ogólnie trudny rynek pracy, który charakteryzuje się słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy.

W miejscu zamieszkania organizowane są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Tą formą pomocy mogą być objęte osoby starsze, chore, niepełnosprawne, które mają trudności, np. z robieniem zakupów, sprzątaniami, higieną osobistą. Usługi opiekuńcze obejmują:

- Pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprząatanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach itp. Są to tzw. usługi gospodarcze;
- Mycie, kąpanie, ubieranie, pomoc dla osób chorych, dozowanie leków, prześcielanie łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i oparzeń, karmienie. Są to tzw. usługi pielęgnacyjne;

- Specjalistyczne formy pielęgnacji, rehabilitacja fizyczna, terapia. Są to tzw. usługi specjalistyczne. Jest to szczególnie rodzaj usług dostosowanych do rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Są one świadczone przez specjalistów, np. pielęgniarzy, rehabilitantów, psychologów, terapeutów. Takie formy usług realizuje służba zdrowia. Odpłatność za usługi jest uzależniona od wysokości posiadanego dochodu.

Tabela 2.7.1 Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w latach 2021 - 2024

	2021	2023	2024
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	143	148	135

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Wobec osób, które wymagają całodobowej opieki stosuje się skierowanie do domu pomocy społecznej. Dobór placówki zależy od potrzeb osoby tam kierowanej i zawsze jest rozwiązaniem ostatecznym, stosowanym, kiedy wszystkie metody pracy środowiskowej okazują się niewystarczające. Domy pomocy społecznej tworzone są przez samorząd gminny (lokalne), powiatowy (tzw. ponadlokalne, ponadgminne), organizacje pozarządowe, kościoły i zgromadzenia zakonne, ministerstwa (tzw. placówki resortowe), a także przez osoby prywatne. Placówki te zapewniają:

- całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne na poziomie obowiązującego standardu;
- są miejscem pobytu dla osób starszych, które wymagają opieki i pomocy (np. ze względu na stan zdrowia) i jednocześnie nie ma możliwości zapewnienia im tej pomocy w miejscu zamieszkania;
- dają schronienie (tzn. po prostu się w nim mieszka), wyżywienie; w domu otrzymuje się też odzież i środki czystości. Senior ma zapewnioną opiekę pielęgniarstwa, pomoc w robieniu drobnych zakupów, np. kupno codziennej gazety czy ulubionych owoców (jeśli nie wychodzi na zewnątrz);
- dom powinien też dbać o rozwój i dobre samopoczucie swoich podopiecznych: pomagać im w samo usprawnianiu (przez ćwiczenia, terapię zajęciową), rozwoju zainteresowań i ciekawym spędzaniu wolnego czasu, ułatwiać kontakty z rodziną.

Opieka stacjonarna nad chorymi, którzy z powodu stanu zdrowia nie mogą przebywać w swoim domu, jest również prowadzona w zakładach pielęgnacyjno- opiekuńczych i opiekuńczo-leczniczych finansowanych m.in. przez narodowy fundusz zdrowia.

Tabela 2.7.2 Liczba osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej

	2021	2023	2024
Liczba osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej (korzystających w całym roku)	6 nowych	10 nowych	14 nowych
	45	48	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Kwestia osób z niepełnosprawnością związana jest mocno z seniorami, gdyż wraz z wiekiem wzrasta liczba osób o ograniczonej sprawności. W działaniach dla tej grupy ważne są zarówno kwestie właściwej opieki – wystandaryzowane usługi opiekuńcze, jak i formy aktywizacji, tj. możliwość spotkań, aktywności ruchowej i kulturalnej.

2.8. Kwestia przestępczości

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość z jaką występują mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i wzorów zachowania ludzi tworzących społeczność gminy Kępno

W 2022 roku w gminie Kępno stwierdzono (w oparciu o dane powiatowe) 488 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 20,06 przestępstw. Jest to wartość większa od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Tylko w 2023 roku na terenie gminy Kępno odnotowano ogółem w mieście 545 przestępstw natomiast 244 na terenach wiejskich.

Tabela 2.8.1 Wybrane zdarzenia na terenie KP w Kępnie w roku 2024

Katalog przestępstw z kodeksu karnego	Ilość przestępstw	
	Miasto	Wieś
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji od art. 173 do 180a	42	21
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej od art.212 do 217	13	0
Przeciwko działalności instytucji państwowych i samorządu terytorialnego od art. 222 do 230	11	4
Przeciwko mieniu od art. 278 do 293	160	138
Przeciwko obrotowi gospodarczemu od art.296 do 306c	109	38
Przeciwko ochronie informacji od art. 265 do 269	0	0
Przeciwko porządkowi publicznemu od art. 252 do 264a	0	10
Przeciwko rodzinie i opiece od art. 206 do 211	24	9
Przeciwko środowisku od art.181 do 188	11	0
Przeciwko wiarygodności dokumentów od art. 270 do 277a	6	3
Przeciwko wolności od art. 189 do 193	17	4
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości od art. 232 do 247	5	5
Przeciwko wolności seksualnej od art.197 do 204	15	1

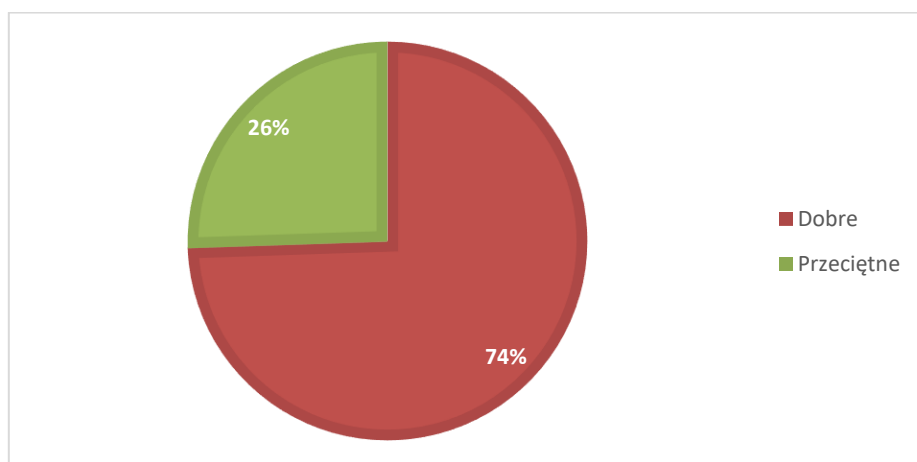
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Kępnie

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Kępno wynosi 81,90% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Kępno najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,84 (wykrywalność 81%) oraz przeciwko mieniu - 7,35 (wykrywalność 60%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 5,29 (65%), drogowe - 3,68 (100%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,32 (100%).

2.9. Lokalne problemy z perspektywy liderów społecznych

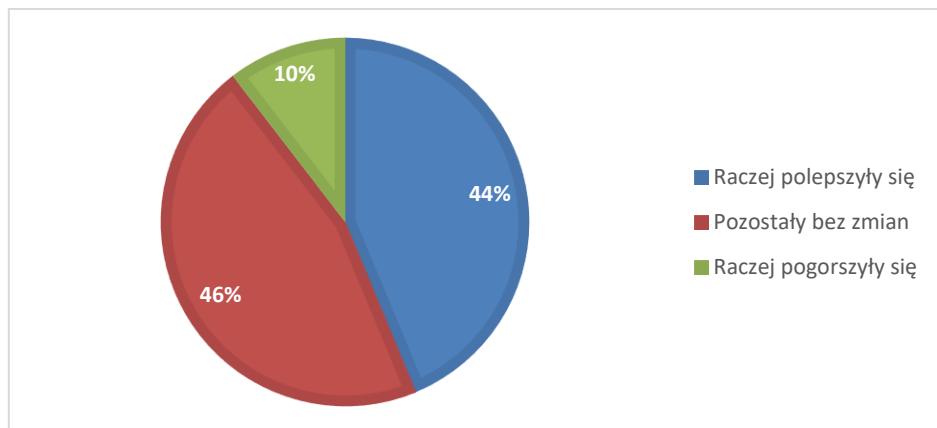
Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, które ma określić zasadnicze kwestie budzące niepokój i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne Gminy był kwestionariusz ankiety wypełniany przez liderów lokalnego życia społecznego. W sumie wypełniono 47 kwestionariuszy ankiet. W pierwszych pytaniach respondentów poproszono o wskazanie środowisk zagrożonych ubóstwem oraz określenie przyczyny tego zjawiska. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe zestawienia.

Wykres 2.9.1 Warunki życia w Gminie

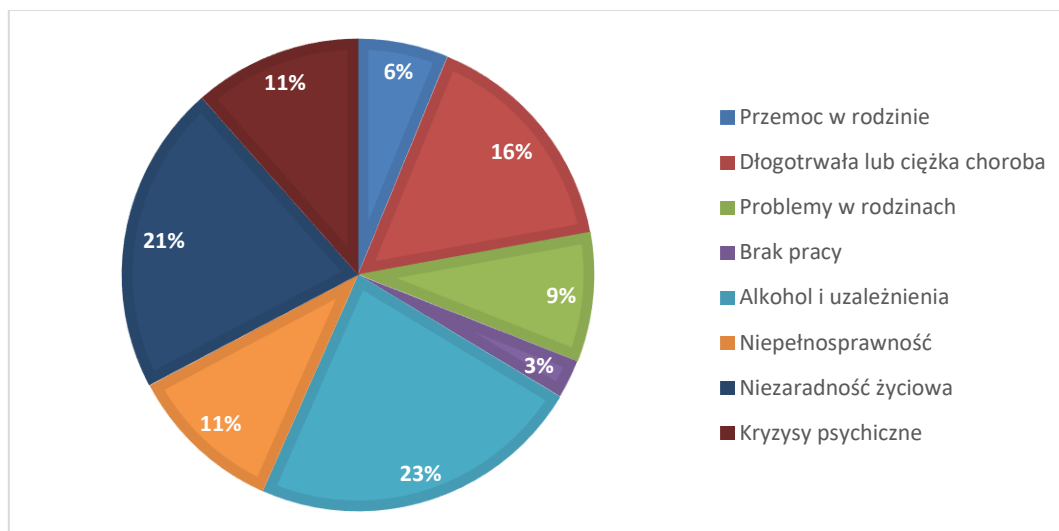
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na pytanie „Jak oceniają Państwo aktualnie warunki życia mieszkańców (osób i rodzin) w gminie”? Znaczna większość ankietowanych (74%) stwierdziła, że są „Dobre” natomiast (26%) ankietowanych stwierdziło, że są „Przeciętne” .

Wykres 2.9.2 Ocena warunków życia w Gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

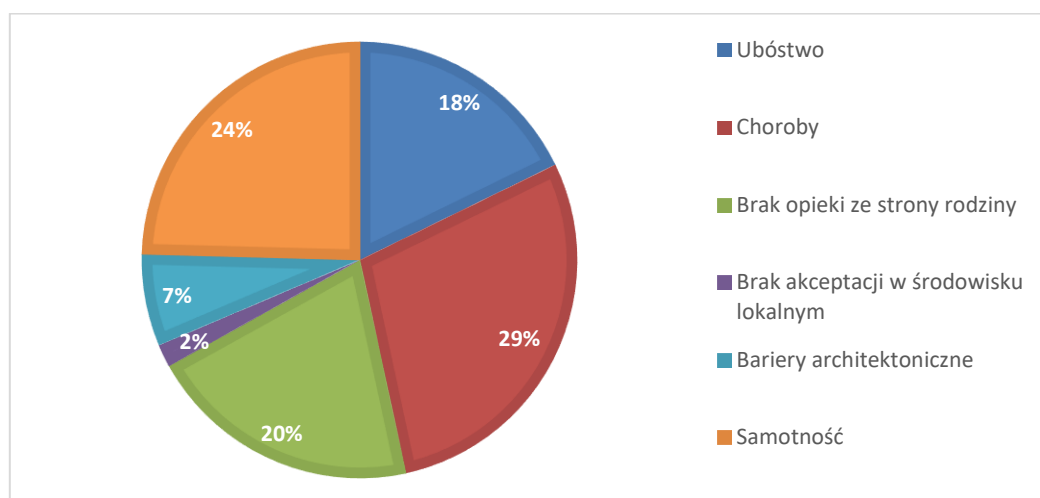
Na pytanie „Czy warunki życia mieszkańców (osób i rodzin) w gminie pogorszyły się czy poprawiły w stosunku do poprzedniego roku”? (46%) ankietowanych stwierdziło, że „Pozostały bez zmian”, (44%) ankietowanych uznało, że warunki życia mieszkańców się „Poprawiły”. Tylko (10%) uznało, że warunki życia „Raczej się pogorszyły”.

Wykres 2.9.3 Przyczyny problemów społecznych mieszkańców gminy powodujące trudne warunki życia

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

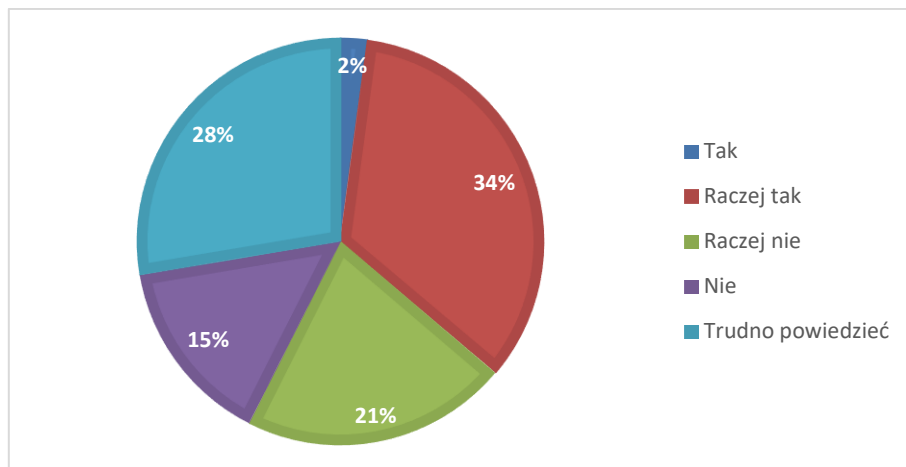
Na pytanie „Jakie są wg Państwa główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców gminy powodujące trudne warunki życia”? (23%) ankietowanych uznało, że głównymi przyczynami problemów społecznych mieszkańców gminy jest „Alkohol i uzależnienia”, (21%) ankietowanych uznało, że „Niezaradność życiowa” (16%) wskazało na „Długotrwałą lub ciężką chorobę” (11%) wskazało na „Kryzysy psychiczne” (9%) wskazało na „Problemy rodzinne” (6%) wskazało na „Przemoc w rodzinie” a tylko (3 %) na „Brak pracy”. Wśród innych pojedynczych problemów wskazano problemy finansowe budżetów domowych, brak zawodów dających prace czy brak mieszkań.

Wykres 2.9.4 Problemy społeczne dotykające osoby starsze i niepełnosprawne

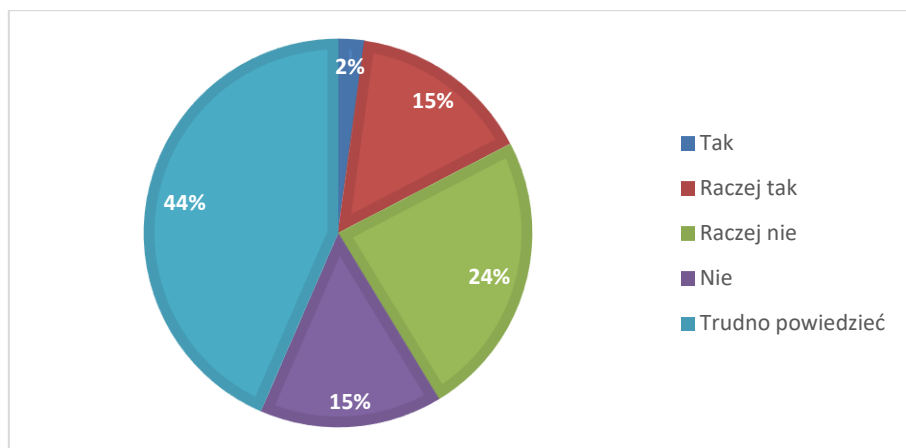
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych uznało, że problemem najczęściej dotykającym osoby starsze i niepełnosprawne są „Choroby” (29%), kolejny problem ze wskaźnikiem (24%) to „Samotność” (20%) wskazało na „Ubóstwo” a (18%) „Brak opieki ze strony rodziny”. Najmniejszymi problemami według ankietowanych są „Bariery architektoniczne” (7%) i „Brak akceptacji w środowisku lokalnym” (2%).

Wykres 2.9.5 Ocena dyskryminacji osób starszych ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

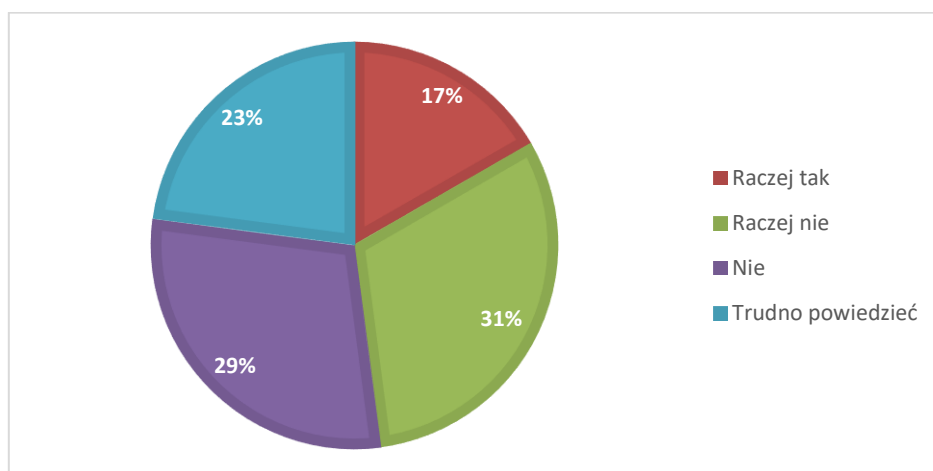
Na pytanie „Czy uważasz, że osoby ze względu na wiek są dyskryminowane w środowisku lokalnym”? (34%) uznało, że osoby starsze są „Raczej” dyskryminowane ze względu na wiek, że „Raczej nie” są dyskryminowane uznało (21%), że „Nie” są dyskryminowane uznało (15%). Najmniej ankietowanych, bo tylko (2%) uznało, że osoby starsze „Są dyskryminowane” z uwagi na wiek. Duża część ankietowanych (28%) uznała, że „Trudno powiedzieć” coś na ten temat.

Wykres 2.9.6 Ocena oferty pomocy osobom dotkniętym przemocą

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

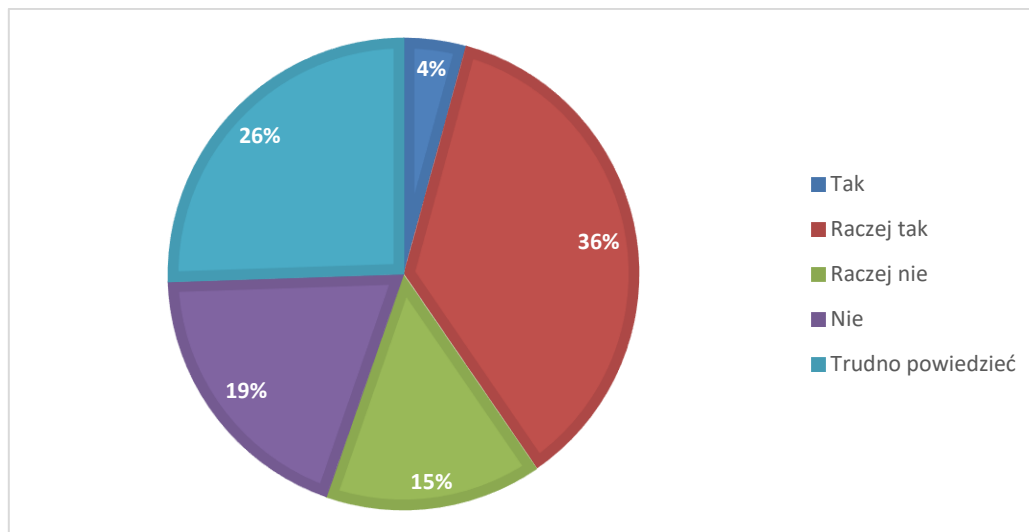
Na pytanie „Czy uważasz, że oferta pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie jest wystarczająca” (24%) ankietowanych oceniło pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie za „Raczej nie” wystarczającą. (15%) uznało, że pomoc jest „Raczej wystarczająca” również (15%) uznało, że pomoc jest „Nie wystarczająca”. (44%) procent odpowiadających oceniło, że na ten temat „Trudno powiedzieć”. Tylko (2%) uznało pomoc za „Tak” wystarczającą.

Wykres 2.9.7 Ocena oferty pomocy osobom chorym psychicznie

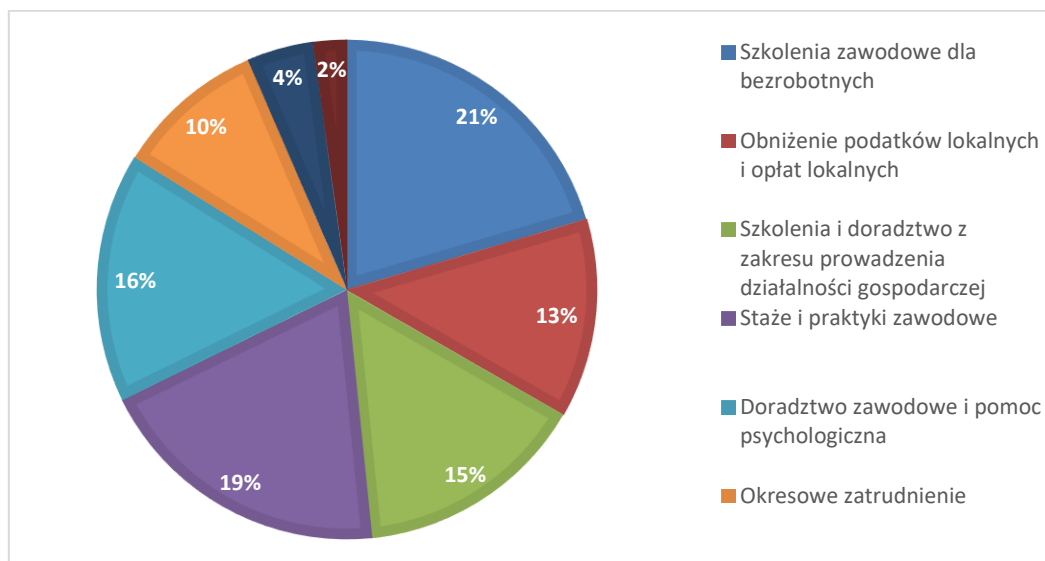
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowani wskazywali, że oferta pomocy osobom chorym psychicznie (m.in. dostęp do ochrony zdrowia) jest „Raczej nie” wystarczająca (31%), (29%) było zdania, że jest „Nie wystarczająca”. Odpowiedzi, iż jest ona „Raczej tak” odpowiednia wyraziło tylko (17%) ankietowanych. (23%) ankietowanych oceniło, że na ten temat „Trudno powiedzieć”.

Wykres 2.9.8 Ocena oferty pomocy osobom uzależnionym

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

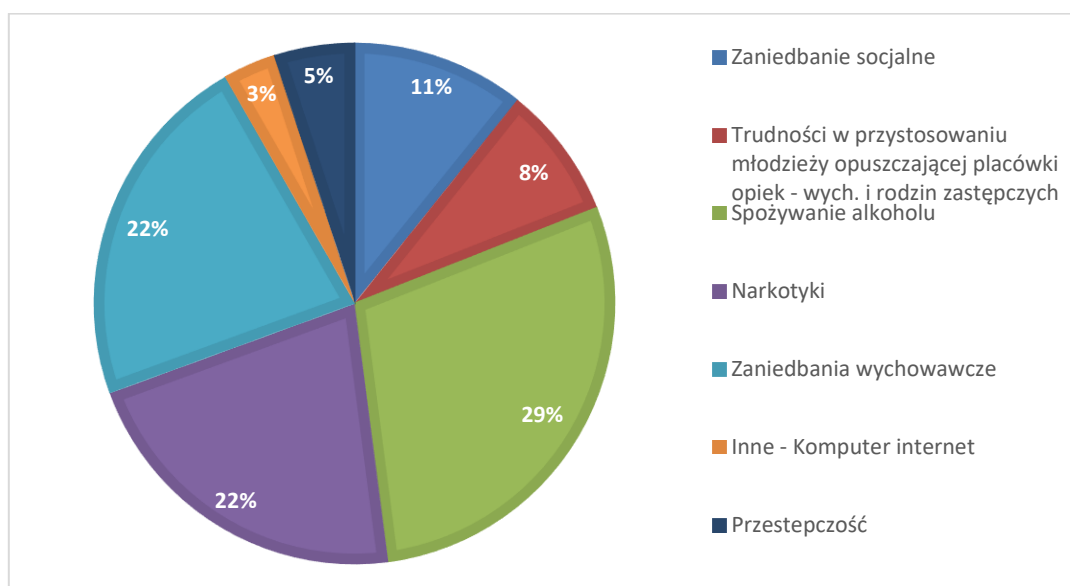
Na pytanie „Czy według Pani/Pana oferta pomocy osobom uzależnionym (konsultacyjna, lecznicza) realizowana w Gminie jest wystarczająca?”, (36%) osób stwierdziło, że „Raczej tak”, (19%) wskazało odpowiedź „Nie” wystarczająca. (15 %) osób stwierdziło, że „Raczej nie” (26 %) stwierdziło, że „Trudno powiedzieć” a tylko (4 %) osób stwierdziło że „Tak” jest wystarczająca.

Wykres 2.9.9 Ocena działań podejmowanych na poziomie Gminy, które przyczyniłyby się do spadku bezrobocia i aktywizacji zawodowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na pytanie „Jakie działania podejmowane na poziomie gminy w najwyższym stopniu przyczyniłyby się do spadku bezrobocia i aktywizacji zawodowej”? Na pierwszym miejscu z poparciem (21%) uznano „Szkolenia zawodowe dla bezrobotnych”. Na następnych miejscach znalazły się z poparciem (19%) „Staże i praktyki zawodowe” oraz (16%) „Doradztwo zawodowe i pomoc psychologiczna”. (15%) stanowiły „Szkolenia i doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej”. (10%) uznało, że sposobem może być „Okresowe zatrudnienie”. Najmniejszym poparciem ankietowanych cieszyła się (4%) „Działalność inkubatorów przedsiębiorczości” oraz (2%) „Tworzenie spółdzielni socjalnych”

Wykres 2.9.10 Negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na pytanie „Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży Państwo dostrzegacie?”, ankietowani najczęściej wymieniali „Spożywanie alkoholu” (29%), oraz i „Narkotyki” i „Zaniechania wychowawcze” po (22%). (11%) Stanowią „Zaniechania socjalne”. (8%) to „Trudności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki i rodziny zastępcze”. Na marginesie jest „Przepetpczość” (5%) oraz „Komputer (3%)”.

2.10. Analiza SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest analiza SWOT, która jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad Strategią. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów „strengths” (mocne strony), „weaknesses” (słabe strony), „opportunities” (szanse w otoczeniu) oraz „threats” (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi ona punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana podczas sesji warsztatowej prowadzonej przez eksperta zewnętrznego. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Należy dodać, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych. Dokonując analizy należy wzięto po uwagę istniejące w systemie zasoby kadrowe, finansowe, instytucjonalne, informacyjne, możliwości świadczenia usług.

KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH (MOCNE I SŁABE STRONY)		
	TAK	NIE
Czy na naszym terenie skala bezrobocia jest wysoka?		X
Czy występuje wysokie bezrobocie długotrwałe?		X
Czy występuje wysokie bezrobocie długotrwałe wśród kobiet?	X	
Czy wzrasta znaczenie wykształcenia jako wartości?	X	
Czy osoby bezrobotne długotrwałe podnoszą swoje kwalifikacje?		X
Czy osoby długotrwałe bezrobotne charakteryzuje niski poziom wykształcenia?	X	
Czy istnieją organizacje pozarządowe pomagające osobom bezrobotnym?	X	

Czy pracownicy ośrodków pomocy społecznej są przygotowani do pracy z osobami bezrobotnymi?	X
Czy władze lokalne współpracują z organizacjami pozarządowymi?	X

KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH (SZANSE I ZAGROŻENIA)		
	TAK	NIE
Czy wzrasta bezrobocie długotrwałe?		X
Czy wzrasta zjawisko dziedziczenia bezrobocia?		X
Czy rozwija się zjawisko wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych lub/i w układzie geograficznym?		X
Czy władze współpracują z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwałe bezrobotnych?	X	
Czy programy skierowane dla osób długotrwałe bezrobotnych oraz skierowane na rozwój zasobów ludzkich, rozwój przekwalifikowań i reorganizacji są ze sobą powiązane?	X	
Czy mobilność zawodowa wzrasta?	X	
Czy dostępność kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich wzrasta?	X	
Czy w zbiorowości dotkniętych długotrwałym bezrobociem zachodzi zjawisko osłabienia instytucji rodzinnych?	X	

KWESTIA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZINY (MOCNE I SŁABE STRONY)		
	TAK	NIE
Czy dysponujemy dostateczną ilością środków finansowych na pomoc i wsparcie dziecka i rodziny?	X	
Czy zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej jest adekwatne do potrzeb?	X	
Czy instytucje zajmujące się problematyką dzieci i młodzieży współpracują ze sobą?	X	
Czy pracownicy samorządowi i przedstawiciele organizacji pozarządowych komunikują się ze sobą?	X	
Czy pracownicy służb społecznych działają aktywnie na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży?	X	
Czy samorząd wspiera organizacje pozarządowe i grupy nieformalne pracujące na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny?	X	
Czy prowadzona jest działalność w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi?	X	
Czy na naszym terenie istnieją placówki resocjalizacyjne?		X
Czy posiadamy dostateczną liczbę placówek dla nieletnich i samotnych matek z dziećmi?	X	
Czy samorząd prowadzi działania zapobiegające dysfunkcjom rodziny?	X	
Czy przeprowadzamy analizy potrzeb dzieci i młodzieży?	X	
Czy istnieją warunki do prowadzenia skutecznej pracy socjalnej?		X
Czy dysponujemy wystarczającą liczbą ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie?	X	

Czy zabezpieczamy dzieciom i młodzieży dostęp do różnorodnych form spędzania czasu wolnego?	X
Czy propagujemy ideę wolontariatu wśród dzieci i młodzieży?	X

KWESTIA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZINY (SZANSE I ZAGROŻENIA)		
	TAK	NIE
Czy wzrasta znaczenie organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży?		X
Czy decentralizacja władzy sprzyja pomocy dzieciom i młodzieży?		X
Czy dochodzi do rozpadu więzi społecznych i zaniku kontroli społecznej?	X	
Czy występują zagrożenia funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo?	X	
Czy szkoły prowadzą programy profilaktyczne?		X
Czy opieka medyczna w szkołach jest wystarczająca?		X
Czy istnieje stabilność prawna w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie?	X	

KWESTIA OSÓB UZALEŻNIONYCH (MOCNE I SŁABE STRONY)		
	TAK	NIE
Czy kadra jest dobrze przygotowana do pracy z osobami uzależnionymi?	X	
Czy istnieje dobrze przygotowana baza lokalowa?	X	
Czy funkcjonuje baza leczenia odwykowego?	X	
Czy dysponujemy miejscami pobytu dla ofiar przemocy?	X	
Czy wykorzystujemy prawidłowo środki pochodzące z zezwoleń?	X	
Czy dysponujemy stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych?	X	
Czy istnieją organizacje pozarządowe zajmujące się osobami uzależnionymi?	X	
Czy władze lokalne i regionalne współpracują z organizacjami pozarządowymi w obszarze uzależnień?	X	
Czy istnieje dobry przepływ informacji pomiędzy organizacjami działającymi w obszarze uzależnień?	X	
Czy instytucje zajmujące się uzależnieniami wymieniają się doświadczeniami?	X	
Czy społeczności lokalne włączają się w działania pomocowe?	X	
Czy istnieje współpraca z Kościołem?	X	

KWESTIA OSÓB UZALEŻNIONYCH (SZANSE I ZAGROŻENIA)		
	TAK	NIE
Czy uzależnienie jest traktowane jako problem społeczny?	X	
Czy fachowcy różnych dziedzin zainteresowani są wspólną pracą na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom?	X	

Czy posiadamy wystarczające możliwości by sprostać potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień?	X
Czy działania podejmowane na rzecz osób uzależnionych są skuteczne i efektywne?	X
Czy system informacji jest dostatecznie wykorzystany?	X
Czy w społeczeństwie zachodzą zjawiska zmęczenia, bezsilności, bezradności?	X

KWESTIA OSÓB BEZDOMNYCH (MOCNE I SŁABE STRONY)		
	TAK	NIE
Czy występuje w naszej gminie problem bezdomności?	X	
Czy istnieją organizacje pozarządowe, które niosą pomoc bezdomnym?	X	
Czy jesteśmy w stanie określić liczbę bezdomnych?	X	
Czy dysponujemy indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności?	X	
Czy posiadamy wiedzę dotyczącą miejsc grupowania się osób bezdomnych?	X	
Czy dostrzegamy różnorodność problemu bezdomności?	X	
Czy informujemy bezdomnych o ich prawach i możliwościach pomocy?	X	
Czy dostatecznie angażujemy służby do działań na rzecz bezdomnych?	X	
Czy umiejętnie komunikujemy się z mediami w sprawach bezdomności?	X	
Czy istnieje problem minimalizowania zjawiska bezdomności w małych społecznościach lokalnych?	X	
Czy istnieje struktura stacjonarna dla bezdomnych?	X	
Czy istnieje odpowiednia infrastruktury na poziomie lokalnym dla osób wychodzących z bezdomności?	X	
Czy posiadamy standaryzowane usługi dla osób bezdomnych?	X	

KWESTIE OSÓB BEZDOMNYCH (SZANSE I ZAGROŻENIA)		
	TAK	NIE
Czy istnieją programy w zakresie budownictwa socjalnego?	X	
Czy są dostępne programy rządowe przeciwdziałające bezdomności?	X	
Czy zjawisko bezdomności jest przedstawiane w mediach w sposób obiektywny?	X	
Czy system gospodarczy ma wpływ na problem bezdomności?	X	
Czy społeczeństwo akceptuje osoby bezdomne?		X
Czy bezdomni mają do czynienia z długotrwałym bezrobociem?	X	
Czy osobom bezdomnym ogranicza się prawa obywatelskie?		X

KWESTIA LUDZI STARYCH (MOCNE I SŁABE STRONY)		
	TAK	NIE
Czy istnieje określony standard usług dla ludzi starszych?	X	
Czy osoby stare mają dostateczną dostępność do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej?	X	

Czy kadra posiada profesjonalne przygotowanie w dziedzinie spraw osób starszych?	X
Czy liczba osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej a zajmujących się problematyką osób starszych jest wystarczająca?	X
Czy obieg informacji o formach pomocy społecznej jest prawidłowy?	X
Czy liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej wzrasta?	X
Czy dochodzi do marginalizacji problemów osób starszych?	X
Czy dysponujemy małymi formami pomocy społecznej dla osób starszych (domy dziennego pobytu, rodzinne domy pomocy społecznej)?	X
Czy dostępność domów pomocy społecznej jest dobra?	X
Czy na naszym terenie zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców?	X
Czy osoby starsze mogą realizować się w organizacjach samopomocowych?	X
Czy poprawiamy sferę techniczną ułatwiającą codzienne życie osób starszych?	X
Czy korzystamy z pomocy wolontariuszy w dziedzinie pomocy osobom starszym?	X

KWESTIE LUDZI STARYCH (SZANSE I ZAGROŻENIA)		
	TAK	NIE
Czy uwrażliwiamy system oświaty na problem osób starszych?	X	
Czy wzrasta liczba osób samotnych?	X	
Czy osoby starsze są traktowane podmiotowo?		X
Czy wśród osób starszych wzrasta patologia społeczna?		X
Czy ludzie młodzi migrują na inne tereny?	X	
Czy mamy do czynienia z niekorzystnymi zjawiskami demograficznymi?	X	
Czy ogólna sytuacja finansowa kraju sprzyja pomocy osobom starszym?		X
Czy system emerytalno-rentowy jest szansą na poprawę warunków osób starszych?	X	
Czy postęp medycyny wpływa na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych?	X	
Czy system prawny regulujący funkcjonowanie nowych form pomocy społecznej osób starszych jest szansą w poprawie warunków ich życia?	X	
Czy założenia świadczeń służby zdrowia są korzystne dla pomocy społecznej osobom starszym?	X	

KWESTIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (MOCNE I SŁABE STRONY)		
	TAK	NIE
Czy w sferze niepełnosprawności funkcjonują różnorodne organizacje pozarządowe?	X	
Czy organizacje pozarządowe działają aktywnie?	X	
Czy instytucje rządowe i pozarządowe współpracują ze sobą?	X	

Czy między podmiotami pomocowymi istnieje przepływ informacji?	X	
Czy środowisko osób niepełnosprawnych jest zaangażowane w działalność samopomocy?		
Czy w środowisku rozpowszechniamy pozytywne wzorce postaw charytatywnych i filantropijnych?	X	
Czy na naszym terenie istnieją bariery utrudniające pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym?	X	
Czy oferta pomocy niepełnosprawnym jest równomierna i wystarczająca?		X
Czy istnieje dostateczna baza rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych?		X
Czy oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi jest dostateczna?		X
Czy posiadamy pełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych?		X

KWESTIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (SZANSE I ZAGROŻENIA)

	TAK	NIE
Czy w wzrasta społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych?	X	
Czy sektor publiczny współpracuje z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym?	X	
Czy sytuacja ekonomiczno – gospodarcza kraju sprzyja pomocy osobom niepełnosprawnym?	X	
Czy upowszechniamy w mediach problematykę niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw?	X	
Czy zmniejsza się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych?		X
Czy wzrasta zapotrzebowanie na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne?	X	

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH (MOCNE I SŁABE STRONY)

	TAK	NIE
Czy istniejące Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na szczeblu samorządu powiatowego pomaga w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych?	X	
Czy posiadamy wyspecjalizowaną kadrę pracowników pomocy społecznej?	X	
Czy posiadamy wyspecjalizowanych pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami?	X	
Czy nasi pracownicy socjalni są przeciążeni ilością zadań?	X	
Czy pracownicy prowadzą działania socjalne z rodziną?	X	
Czy posiadamy łatwy dostęp do placówki oświatowej zajmującej się kształceniem w zakresie usług opiekuńczych?	X	

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH (SZANSE I ZAGROŻENIA)

	TAK	NIE
Czy szkolnictwo zawodowe przygotowuje absolwentów do potrzeb rynku w zakresie służb pomocy społecznej?		X
Czy kadra pomocy społecznej stale doskonali swoje kwalifikacje zawodowe, bierze udział w szkoleniach?	X	

Czy ilość wykwalifikowanej kadry w stosunku do potrzeb jest wystarczającą?	X
--	---

2.11. Zasoby umożliwiające realizację Strategii

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i podmioty niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

Instytucją oferującą pomoc i wsparcie mieszkańcom Gminy jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w Kępnie. Ośrodek realizuje zadania wynikające z Ustawy o pomocy społecznej, m.in. koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie. Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej. MGOPS zatrudnia ogółem 48 osób. Mając na uwadze cele strategiczne Ośrodka (w tym podnoszenie kwalifikacji kadry), podejmuje on działania mające na celu podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Jednostka aktywnie włącza się w rozwiązywanie problemów społecznych poprzez korzystanie z funduszy zewnętrznych. Ośrodek chętnie korzysta z nowoczesnych metod pracy socjalnej, m.in. kontraktu socjalnego.

Do innych placówek funkcjonujących na terenie gminy, które niosą pomoc i wsparcie mieszkańcom środowiska lokalnego należą:

- Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn prowadzona przez MGOPS w Kępnie udzielająca schronienia osobom bezdomnym,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kępnie, oferuje wsparcie dla ok. 35 osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym, proponując aktywizację, wsparcie i rehabilitację,
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie prowadzony przez MGOPS w Kępnie, oferuje 12 całodobowych miejsc pobytu dla osób dotkniętych sytuacją kryzysową, udziela także wsparcia prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, pracy socjalnej,

- Dom Pomocy Społecznej w Rzetni, prowadzony przez Zarząd Powiatu Kępińskiego, przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, dysponuje 64 miejscami pobytu,
- Całodzienny Klub Seniora, funkcjonujący w strukturach MGOPS, oferuje wsparcie dla ok 70 osób, proponując aktywizację, rehabilitację, posiłki.
- Centrum Synagoga, funkcjonuje w strukturach MGOPS, oferuje wsparcie w formie zajęć terapeutycznych, kulturowych, świetlicę dla 30 dzieci, współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Tabela 2.11.2. Formy współpracy z organizacjami pozarządowymi

Forma współpracy	Ilość przypadków
zlecenia realizacji zadań własnych	1
Partnerstwo w realizacji projektów	3
wsparcie lokalowe	1
doradztwo, konsultacje	Na bieżąco
Wsparcie przy aplikowaniu o środki zewnętrzne pomoc w realizacji i rozliczaniu	Na bieżąco

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko -Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

W gminie funkcjonują stowarzyszenia oraz parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym istnieje dobry przepływ informacji dotyczący podopiecznych korzystających z pomocy. Samorząd Gminy dysponuje uregulowaniami określonymi przez odpowiednie akty prawa miejscowego i dotyczącymi współpracy z organizacjami należącymi do sektora pozarządowego.

3. CZĘŚĆ ANALITYCZNO - PROGNOSTYCZNA

Część analityczno - prognostyczna zawiera analizę sytuacji społecznej oraz prognozę problemów społecznych na przyszłość. Część ta została wyposażona także w rekomendacje wynikające z ewaluacji zrealizowanej w trakcie prac nad niniejszym dokumentem

3.1 Podsumowanie diagnozy i prognoza zmian społecznych

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych korzystał z szeregu możliwości pozyskania informacji od jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, korzystano ze źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zespół przygotowujący dokument uznał, iż problemami, dla których w pierwszej kolejności należy zaprogramować działania, są dysfunkcje występujące w rodzinach. Rodzinę należy wzmocnić tak, aby w skuteczniejszy sposób mogła opierać się pojawiającym się kryzysom. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom niepełnosprawnym i starszym – grupom zwiększającym się na terenie gminy i zarazem szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Równie ważne jest przeciwdziałanie bezrobociu prowadzącemu do ubóstwa i stwarzającemu zagrożenie bezdomnością. Istotnym zagadnieniem jest także przeciwdziałanie uzależnieniom, negatywnie wpływającym na kondycję lokalnej społeczności. W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnej społeczności wpływa również kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz system monitorowania i oceny pojawiających się problemów społecznych. Samorząd Gminny powinien prowadzić i rozwijać współpracę z sektorem

pozarządowym, aby móc w skuteczny sposób realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec w dokumencie programowym powyższych kwestii i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

Demografia

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Według przewidywań GUS liczba osób w wieku emerytalnym wzrośnie co najmniej 9,6 mln w roku 2035, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju. Zgodnie z prognozami ludności na wskazanym terenie przewiduje się wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Mimo potencjalnie obecnie niezłej sytuacji demograficznej gminy należy zakładać, że w kolejnych latach nasili się zjawisko problemów społecznych dotyczących tej grupy społecznej. Do problemów tych należą przede wszystkim: samotność, choroby, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności, uzależnienie funkcjonalne, które pogłębia brak – w dostatecznej ilości i odpowiednich rodzajów – sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego.

Wykształcenie mieszkańców

Jednym z ważniejszych czynników określających rozwój społeczeństwa jest stały wzrost poziomu wykształcenia. W ciągu dziewięciu lat dzielących spisy powszechne ludności obserwuje się dynamiczne zmiany, które wpłynęły w sposób znaczący na zmianę struktury ludności według poziomu wykształcenia. Obserwowane trendy dążenia dużych grup ludności do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwalają sądzić, że dane dotyczące wykształcenia z roku na rok będą ulegały znaczącej poprawie. Dotyczy to jednak głównie osób z wykształceniem średnim, które uzyskują wykształcenie wyższe. Opisanie tendencje dotyczące kształcenia dorosłych nie dotyczą niestety osób starszych z wykształceniem podstawowym.

Rozwój kapitału społecznego jako determinanta dalszych działań

Potencjał społeczny środowiska lokalnego jest i będzie jednym z najważniejszych elementów kształtujących przestrzeń polityki społecznej. Aktywność

obywateli koncentrująca się m.in. w działaniach organizacji pozarządowych należy wspierać poprzez rozmaite instrumenty, które będą miały wpływ na rozwój osobowy organizacji i szersze ich włączenie w nurt życia publicznego.

Konieczne są zmiany polegające na odejściu od świadczenia usług opiekuńczych i ratownictwa społecznego, które poprzez rozbudowany system działań osłonowych bardziej utrwalał zjawisko bezradności społecznej niż aktywizował do działania. Zmiana oznacza także stopniowe zwiększenie znaczenia samego procesu zarządzania polityką społeczną wobec dotychczasowego nacisku kładzionego na proces jej bezpośredniego wykonawstwa.

W procesie tym bardzo ważne jest nowe określenie roli organizacji pozarządowych w ciągu najbliższych lat oraz systematyczne inwestycje w budowę kapitału społecznego w szczególności poprzez edukację osób dorosłych.

Niepełnosprawność

W związku z tym, że zgodnie z prognozami liczby ludności na wskazanym terenie roku, liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie się zwiększała można założyć, że nastąpi wzrost liczby osób z niepełnosprawnością na tym terenie. Niepełnosprawni są i pozostaną grupą silnie zróżnicowaną, nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, ale także wieku, wykształcenia i źródła utrzymania. W skali całego kraju zdecydowana większość osób z niepełnosprawnością – 84% – utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków, sytuacja ta w najbliższych latach nie ulegnie szczególnym zmianom. Prawie połowa osób z niepełnosprawnością legitymuje się, co najwyżej wykształceniem podstawowym, a to znacznie utrudnia wejście na rynek pracy i utrzymanie zatrudnienia. Co wskazuje na kolejne wyzwania dla lokalnej polityki społecznej.

Uzależnienia

Spożycie alkoholu stopniowo staje się sposobem na złagodzenie psychicznych problemów odczuwanych przez daną osobę, a tym samym jednym z dominujących środków na pokonanie codziennych przeciwności i kłopotów. Niebagatelne znaczenie mają problemy materialne wywołane głównie brakiem zatrudnienia w tej sytuacji można oczekiwać wzrostu liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych używek. Wydaje się, że w perspektywie najbliższych lat, nadal kwestia ta pozostanie poważnym wyzwaniem dla kształtowania lokalnej polityki społecznej i stąd konieczne będą

działania profilaktyczne dla całej populacji szczególnie dzieci i młodzieży, jak interwencyjne wobec osób nadużywających alkoholu.

W odniesieniu do dzieci i młodzieży szczególnie cenne będą inicjatywy dotyczące zagospodarowania ich wolnego czasu oraz rozwój profesjonalnej pomocy pedagogicznej i psychologicznej, która może być realizowana także w środowisku lokalnym w oparciu o świetlice środowiskowe.

Bezrobocie

Zważywszy na sytuację społeczną i gospodarczą należy zauważyć, że skala ubóstwa i bezrobocia będą w ciągu najbliższych lat maleć, mimo tego nadal konieczne są działania osłonowe - oczywiście w tych przypadkach, w których jest to możliwe - m.in. poprzez projekty zawierające naukę gospodarowania zasobami finansowymi. Trzeba pamiętać, że mimo spadku bezrobocia nadal pozostanie szereg osób nieprzystosowanych do pozostawania w zatrudnieniu i dla tej grupy trzeba będzie zaplanować działania korzystając z rozwiązań, jakie stwarza na przykład ekonomia społeczna.

Ubóstwo

Podstawowym powodem ubóstwa jest bezrobocie. W związku z tym, że zakłada się w kolejnych latach spadek bezrobocia, to należy również zakładać wzrost dochodów własnych gospodarstw domowych, a tym samym wzrost ich zamożności. Problem jednak będą rodziny osób starszych i niepełnosprawnych, dla nich trzeba będzie budować programy osłonowe.

Przemoc w rodzinie

Do jednych z najczęstszych przyczyn przemocy w rodzinie zaraz po braku umiejętności panowania nad gniewem i złością, zalicza się uzależnienie od alkoholu. W związku z tym, że w kolejnych latach problem uzależnienia alkoholowego prawdopodobnie będzie się pogłębiał bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, to należy zakładać, że nasili się również zjawisko przemocy w rodzinie.

Tabela 3.1.2. Prognoza problemów społecznych.

Problemy społeczne	Prognoza zmian w stosunku do stanu obecnego
Niepelnosprawność	Wzrost
Uzależnienia	Wzrost/Stagnacja
Bezrobocie	Spadek
Ubóstwo	Stagnacja z tendencją malejącą
Bezdomność	Stagnacja
Przestępczość	Stagnacja
Przemoc w rodzinie	Wzrost /Stagnacja

Źródło: Opracowanie własne.

Wydaje się, że o ile poziom przemocy w rodzinie nie będzie wzrastał, to wraz ze wzrostem świadomości społecznej, coraz więcej przypadków będzie ujawnianie, stąd instytucje samorządu lokalnego muszą wykazać aktywność w przychodzeniu z pomocą zarówno ofiarom przemocy jak i poprzez stosowne programy psychologiczne sprawcom przemocy. Cenny będzie także rozwój kampanii informacyjnych adresowanych zarówno do ogółu społeczeństwa jak i wybranych grup zawodowych – celem zwiększania ich profesjonalizmu.

Bezdomność i przestępczość

Nie prognozuje się zmian w tym zakresie. Ewentualny wzrost liczby osób bezdomnych może wynikać z ubóstwa i bezrobocia – niskie dochody mogą nie wystarczyć na pokrycie opłat czynszowych za mieszkanie. Wysoka zaległość z tego tytułu może być z kolei powodem do eksmisji, która jest już tylko krokiem do bezdomności; prognozowanego wzrostu uzależnień – osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków mogą być nieakceptowane przez członków rodziny i mogą zostać przez nich odrzucone i wygnane z domu; przemocy w rodzinie – ofiary przemocy w rodzinie (zwłaszcza kobiety z dziećmi) bardzo często pod wpływem przymusu lub dobrowolnie opuszczają dom bez żadnych środków do życia w obronie przed przemocą ze strony jednego z członków rodziny.

Mimo prognozowanego spadku poziomu bezrobocia oraz stagnacji ewentualnie nieznacznego wzrostu poziomu uzależnień, należy pamiętać, że zjawiska te mogą dotyczyć grupy pozostające na marginesie społecznym, gdzie może dojść do nieznacznego zwiększenia się liczby przestępstw. Bezrobocie w grupie osób objętych ekskluzją społeczną (*ekskluzja – wyłączenie z udziału w życiu społecznym jednostek, grup społecznych lub w ujęciu globalnym społeczeństw w stosunku do ich otoczenia społecznego*). może przyczynić się głównie do wzrostu liczby przestępstw w zakresie włamań i drobnych kradzieży. Z kolei uzależnienia od środków odurzających (tj. alkohol, narkotyki) mogą być główną przyczyną bójek i rozbojów.

Rysunek 3.1.2. Związek zidentyfikowanych problemów społecznych z programowaniem działań

Powyższy diagram przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego. Oczywiście wpływ poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu lokalnego oraz warunki finansowe, nieco mniejsze, choć także istotne, inne dokumenty strategiczne omówione w części wstępne

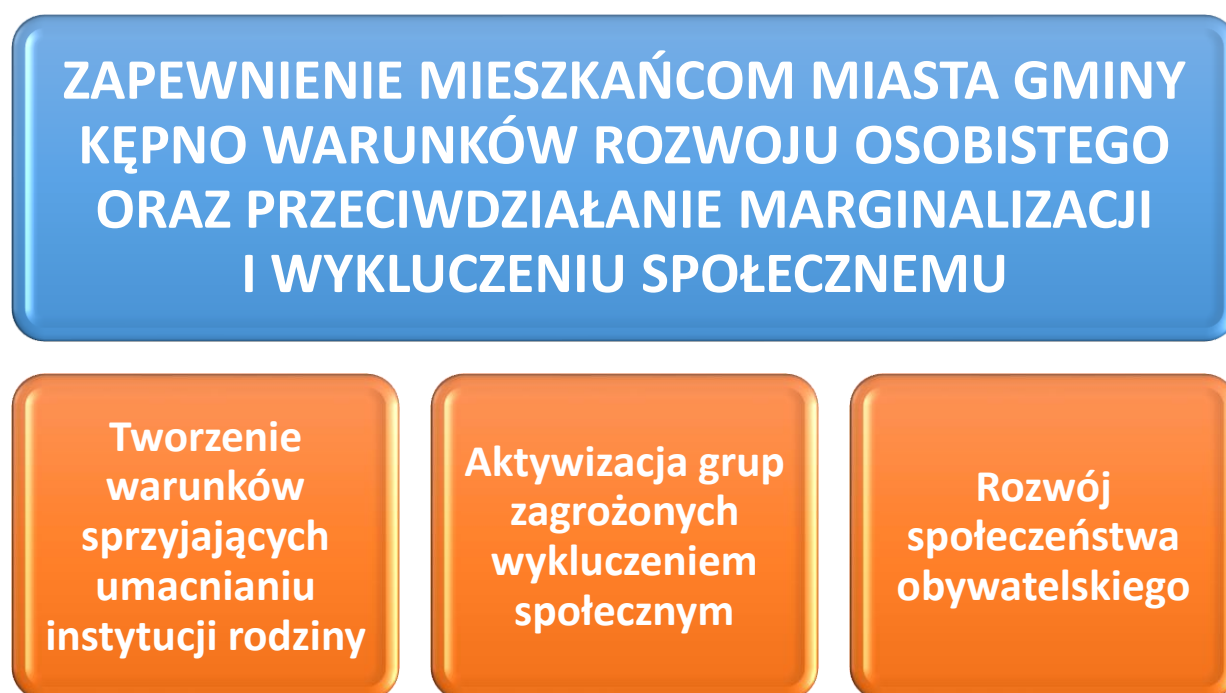
4. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W niniejszej części dokumentu przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

4.1. Misja

ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY KĘPNO WARUNKÓW ROZWOJU OSOBISTEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Diagram 4.1.1 Graficzna prezentacja misji wraz z celami strategicznymi

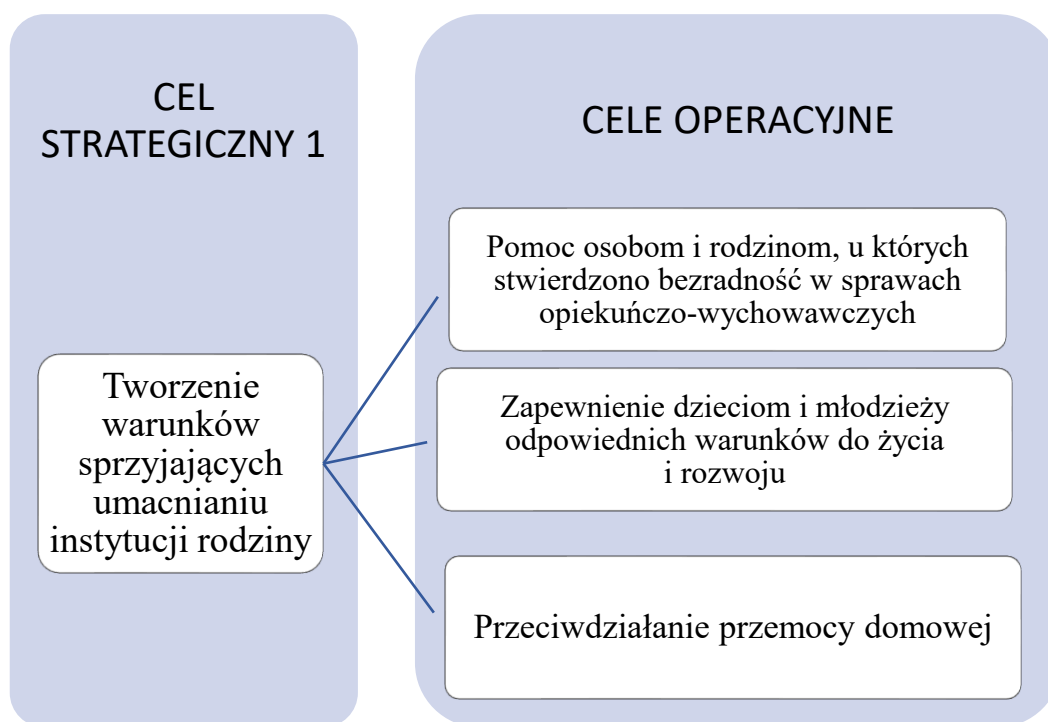
Opracowanie własne

4.2. Cele strategiczne, operacyjne, kierunki działań

Problem:

Rodzina powinna zapewniać swoim członkom oparcie i pomoc. Może to uczynić tylko silna rodzina, w związku z tym wszelkie problemy opiekuńczo-wychowawcze

osłabiające jej funkcje powinny być diagnozowane i rozwiązywane. Polepszeniu powinna ulec sytuacja dziecka, w szczególności należy rozszerzyć ofertę spędzania czasu wolnego.

Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

Cel operacyjny 1: Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej, pedagogiczno-psychologicznej oraz asystentury rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.	Karty usług doradczych, liczba rodzin objętych asystenturą oraz pracą socjalną na podstawie sprawozdania rocznego.
2.	Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej	Wartość świadczeń materialnych i finansowych z systemu pomocy

	realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, w tym realizacja programu dożywiania dzieci i osób niesamodzielnych.	społecznej i systemu świadczeń rodzinnych.
3.	Rozwój współpracy z kuratelą sądową.	Liczba rodzin/dzieci/młodzieży objęta współdziałaniem z kuratelą sądową.
4	Rozwój miejsc opieki dla najmłodszych.	Liczba miejsc opieki dla najmłodszych.
5	Wspieranie kształcenia integracyjnego w przedszkolach i szkołach.	Liczba uczniów korzystających z kształcenia integracyjnego.
6	Podjęcie działań edukacyjno-wychowawczych, w szczególności prowadzenia przez szkoły zajęć radzenia sobie ze stresem i emocjami w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.	Liczba uczestników przeprowadzonych szkoleń.

Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

Cel operacyjny 2: Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, inne).	Wymiar organizacyjny, współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, inne).
2.	Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności	Wymiar organizacyjny współdziałania Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży

	przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.	uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu bazy lokalowej placówek szkolnych oraz zaplecza sportowego.	Liczba zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba uczestników. Zajęcia organizowane przez placówki oświatowe.
4	Opracowanie i realizacja programu wspierania rodziny.	Wskaźniki przyjęte w programie.

Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

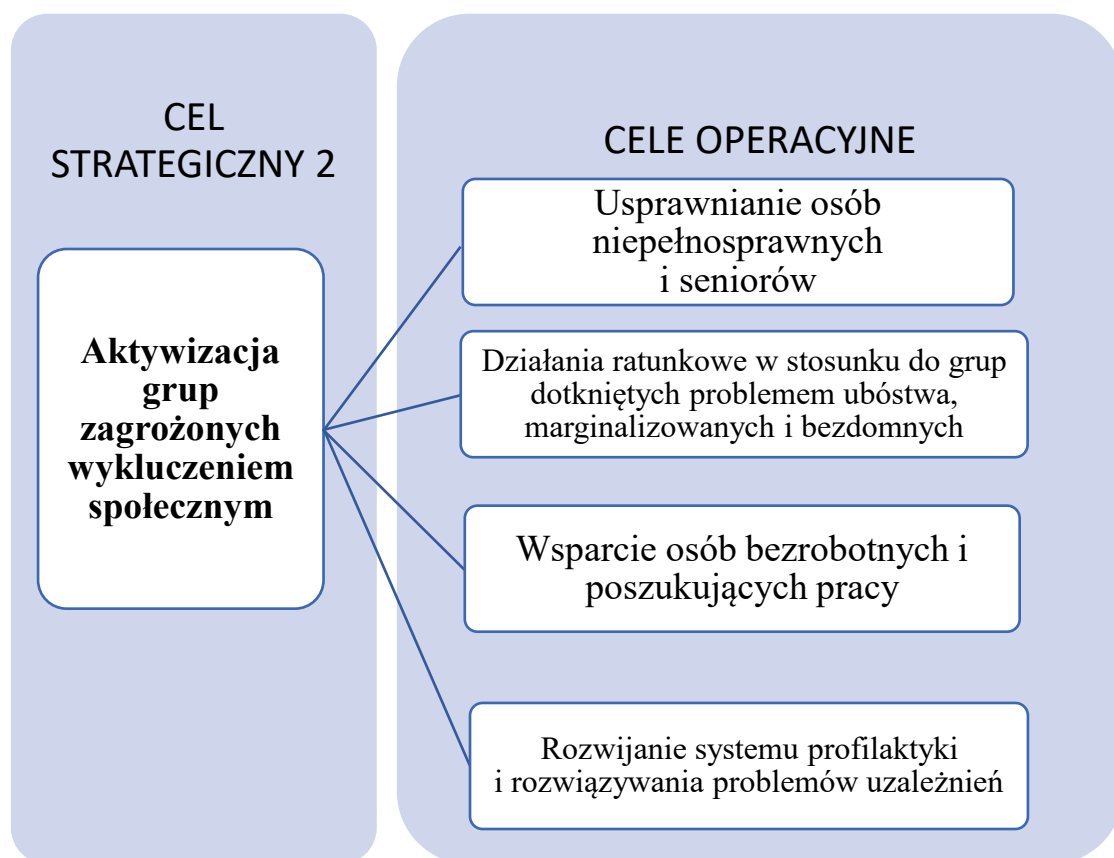
Cel operacyjny 3: Przeciwdziałanie przemocy domowej

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do ogółu społeczności oraz do grup ryzyka.	Liczba kampanii informacyjnych, wysokość nakładów finansowych.
2.	Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez: działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz działalność punktu informacyjnego oraz specjalistów ds. poradnictwa i interwencji.	Liczba osób objętych pomocą przez Zespół Interdyscyplinarny, liczba Niebieskich Kart.
3.	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.	Liczba szkoleń/uczestników podnoszących kwalifikacje zawodowe.
4	Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.	Wskaźniki przyjęte w programie.

Realizacja celu strategicznego 1	
Odpowiedzialni za realizację kierunków działań	Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej.
Środki finansowe	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów unijnych.
Partnerzy	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.
Termin realizacji	W ramach działań bieżących.

Problem:

Zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy stwarza konieczność zapewnienia im w najbliższych latach odpowiednich usług wzmacniających i wspierających. Wraz ze starzeniem się lokalnej społeczności zwiększa się również liczba osób niepełnosprawnych. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić grupom dotkniętym bezrobociem, które prowadzi do ubóstwa i stwarza zagrożenie bezdomnością, oraz uzależnieniami – problemami bardzo często będącymi przyczyną wykluczenia ze środowiska lokalnego.

Cel strategiczny 2 Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem

Cel operacyjny 1: Usprawnianie osób niepełnosprawnych i seniorów

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, liczba opiekunek/liczba szkoleń dla opiekunek.
2.	Aktywizacja rodziny i środowiska sąsiedzkiego w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niesamodzielných.	Wymiar finansowy i organizacyjny aktywizacji rodziny oraz środowiska sąsiedzkiego w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niesamodzielných.

3.	Wspieranie różnych form imprez kulturalnych i rekreacyjnych, w których mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne.	Liczba uczestników imprez/nakłady finansowe.
4	Opracowanie i realizacja programu wsparcia seniorów	Wskaźniki przyjęte w programie.
5	Podjęcie działań zmierzających do utworzenia środowiskowej placówki dla seniorów.	Wymiar finansowy i organizacyjny tworzenia dziennej pomocy dla osób starszych.

Cel strategiczny 2 Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem

Cel operacyjny 2: Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa, marginalizowanych i bezdomnych

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Zabezpieczenie w budżetach niezbędnych środków finansowych na pomoc dla potrzebujących i utrzymanie działalności usługowej.	Ocena zasobów/liczba innych sprawozdań.
2.	Współdziałanie z PUP i agencjami ds. zatrudnienia oraz instytucjami szkolącymi w aktywizowaniu do pracy osób bezrobotnych.	Wartość środków przeznaczonych na zmniejszenie skutków ubóstwa i bezrobocia przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Liczba podpisanych kontraktów socjalnych
3.	Podejmowanie działań w celu zmiany postaw osób ubogich z biernej na aktywną i zwiększenia ich odpowiedzialności za własne życie, m.in. poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.	Liczba szkoleń/osób/przeszkolonych z zakresu wdrażania nowych instrumentów w pracy socjalnej – kontraktu socjalnego.
4	Modernizacja/zwiększenie liczby lokali socjalnych.	Liczba lokali socjalnych na (ew. liczba zmodernizowanych lokali).

Cel strategiczny 2 Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem**Cel operacyjny 3: Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Pozyskiwanie środków zewnętrznych, na realizację projektów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych.	Liczba osób objętych pracą socjalną, liczba osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych.
2.	Tworzenie warunków do wdrożenia różnych form zatrudnienia socjalnego i wspieranego, szczególnie we współpracy z PUP i innymi podmiotami.	Wymiar finansowy i organizacyjny współdziałania Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.
3.	Promowanie i kształtowanie przedsiębiorczych postaw osób bezrobotnych.	Liczba szkoleń/uczestników/podnoszących kwalifikacje zawodowe.

Cel strategiczny 2 Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem**Cel operacyjny 4: Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Diagnozowanie problemu uzależnień (alkohol, narkotyki).	Liczba zgłoszonych przypadków uzależnień.
2.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy i agresji.	Liczba kampanii informacyjnych, wysokość nakładów finansowych.
3.	Wspieranie inicjatyw w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w tym dalsze prowadzenie grup terapeutycznych w OPS.	Liczba osób objętych działaniami.

4	Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych (alkohol, narkotyki)	Wskaźniki przyjęte w programach.
---	--	----------------------------------

Realizacja celu strategicznego 2	
Odpowiedzialni za realizację kierunków działań	Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej.
Środki finansowe	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów unijnych.
Partnerzy	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.
Termin realizacji	W ramach działań bieżących.

Problem:

Właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców. Ograniczona współpraca z sektorem pozarządowym na terenie gminy, skutecznie utrudnia realizację nowatorskich rozwiązań oraz występowanie o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Cel strategiczny 3: Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej

Cel operacyjny 1: Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji lokalnej		
Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.	Sprawozdanie roczne z działalności Ośrodka.
2.	Systematyczne wzmacnianie kadry Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doksztalcanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych.	Liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy OPS, liczba pracowników OPS.
3.	Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwości udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców poprzez m.in. Internet, plakaty, organizowanie spotkań informacyjnych.	Nakład plakatów ulotek, liczba udzielonych informacji, liczba odsłon strony internetowej OPS.

Cel strategiczny 3: Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej

Cel operacyjny 2: Rozszerzenie współpracy pomiędzy grupami i organizacjami pozarządowymi a instytucjami samorządowymi		
Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Rozwijanie ruchu pozarządowego poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.	Liczba wspieranych inicjatyw społecznych/nakłady/liczba uczestników poszczególnych imprez i akcji.
2.	Wspieranie organizacyjne i lokalowe powstających oraz istniejących organizacji pozarządowych, a także świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji – środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.	Liczba szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych, liczba uczestników szkoleń.
3.	Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwanie wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.	Liczba wspieranych inicjatyw pozarządowych/wartość nakładów.
4.	Wdrożenie programów aktywności lokalnej.	Liczba wdrażanych/przygotowywanych/programów aktywności lokalnych.

Realizacja celu strategicznego 3

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań	Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej.
---	--

Środki finansowe	Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów unijnych.
Partnerzy	Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.
Termin realizacji	W ramach działań bieżących.

4.3. Monitoring i sposób realizacji Strategii

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś, w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

4.3.1. Tryb monitorowania Strategii

Do monitorowania Strategii powołany będzie zespół oceniający, zwany dalej zespołem. Będzie on utworzony przez organ wykonawczy jednostki samorządowej lub – o ile zostanie przyjęte takie rozwiązanie – przez szefa Ośrodka Pomocy Społecznej. W jego skład mogą wchodzić pracownicy OPS, jednostek podległych, ale także innych podmiotów realizujących i współdziałających w realizacji Strategii oraz organizacji pozarządowych.

Zespół powinien odbywać posiedzenia przynajmniej raz w roku, a raz na dwa lata ma obowiązek dokonać kompleksowego przeglądu dokumentu. Przegląd dokumentu będzie polegał na dokonaniu oceny wdrażania poszczególnych kierunków działań za pomocą siedmiopunktowej skali ocen, którą należy odnieść do każdego kierunku działań zapisanego w Strategii. Ocena każdego z punktów oparta jest na następującej skali:

- 1 – nie rozpoczęto;
- 2 – zaawansowane prace przygotowawcze;
- 3 – w trakcie powstawania;
- 4 – zapoczątkowane;
- 5 – częściowe wdrożenie;
- 6 – znaczne zaawansowanie;
- 7 – pełne i skuteczne wdrożenie.

Zastosowana jednolita skala umożliwi graficzne przedstawienie wdrażania Strategii i odniesienie wskazanych wartości do lat następnych. Ocena punktacji poszczególnych kierunków jest dokonywana w drodze konsensusu. Jeżeli konsensus nie jest możliwy, ostateczną decyzję podejmuje przewodniczący zespołu. Doprecyzowanie działalności zespołu powinno nastąpić w trybie zarządzenia wydanego przez powołującego zespół.

Zespół może także odnieść Strategię do szerokiej gamy wskaźników społecznych, za pomocą których można skutecznie oceniać poziom zmian wdrażanych w wybranym sektorze. Zespół wdrażający Strategię będzie mógł korzystać z szerokiego wachlarza wskaźników odzwierciedlających ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju. Są to:

- w obszarze dotyczącym ludności:
 - przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 osób,
 - saldo migracji w przeliczeniu na 1000 osób;
- w obszarze dotyczącym rynku pracy:
 - udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo,
 - udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych,
 - liczba poszukujących pracy w przeliczeniu na jedno wolne miejsce pracy;
- w obszarze dotyczącym dochodów i wydatków ludności:

- dochody do dyspozycji gospodarstw domowych,
- dochody w przeliczeniu na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych,
- odsetek osób żyjących w ubóstwie,
- głębokość ubóstwa,
- udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako złą lub bardzo złą;
- w obszarze dotyczącym oświaty i wykształcenia:
 - liczba ludności z wykształceniem wyższym w przeliczeniu na 1000 osób w wieku 25 lat i więcej,
 - liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim w przeliczeniu na 1000 osób w wieku 20 lat i więcej.

Wskaźniki lokalnej efektywności osiąganych celów są najpowszechniej pogrupowane wokół najważniejszych obszarów realizacyjnych Strategii i odnoszą się do poszczególnych zagadnień. Podstawowymi wskaźnikami, jakie mogą być przyjęte dla pomiaru efektywności wdrażania Strategii są wskaźniki ekonomiczne i społeczne:

- **ekonomiczne:** stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu;
- **społeczne:** liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów, inicjatywy społeczne w obszarze aktywizacji i integracji społecznej, liczba osób usamodzielnionych.

4.3.2. Cechy projektów i programów

Strategia rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu. Powinny być one realizowane w ramach:

- własnych zasobów samorządu (np. projekty OPS-u),

- poprzez organizacje pozarządowe,
- poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez samorząd stosownymi uchwałami, które muszą przybierać formułę załączników do niniejszej Strategii. Projekty i programy realizowane w ramach Strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować efektywność, skuteczność i celowość.

4.3.3. Metody realizacji Strategii i ramy finansowe

Poniżej zaprezentowano najbardziej typowe metody lokalnego rozwiązywania problemów społecznych. Wykorzystano je w formułowaniu konkretnych zadań wymienianych w ramach poszczególnych celów operacyjnych dokumentu. Wskazanie ich w tym miejscu uzupełnia proces metodologiczny opracowania dokumentu i jest wskazówką dla przyszłych korekt dokumentu programowego, które mogą wynikać z procesu jego monitorowania i ewaluacji.

- **Metody aktywizujące** – pobudzają, włączając osoby (często z kategorii ryzyka socjalnego) w proces zmiany swojej sytuacji życiowej. W procesie tym następuje uświadomienie celu ich działania wraz z umotywowaniem potrzeby jego osiągnięcia. Poprzez pobudzenie aktywności, inteligencji, ale też przede wszystkim wyobraźni, emocji i pomysłowości dąży się do poprawy zaistniałej negatywnej sytuacji.
- **Metody integrujące** – wzmacniają lokalne więzi społeczne w czasie wspólnych działań, czy to na rzecz osób z grup ryzyka, czy też na rzecz dobrych praktyk. Zamiast tłumienia konfliktu lub poszukiwania kompromisu, strony otwarcie próbują znaleźć rozwiązanie możliwe do przyjęcia dla wszystkich. Procesy integracyjne są kluczem do przełamywania braku spójności społecznej.
- **Metody profilaktyczne** – profilaktyka jest działaniem, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego zjawiska w konkretnej społeczności, jak też promowanie alternatywnych zjawisk w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować. Metody profilaktyczne minimalizują przyczyny generujące trudne sytuacje życiowe. Istotnym elementem powodzenia tej grupy działań są ćwiczenia

przykładów zachowania asertywnego. Metody profilaktyczne pogłębiają naszą świadomość dotyczącą przyczyn uzależnień, zagrożeń z nich wynikających oraz obrony przed uzależnieniami. Wskazują one możliwości radzenia sobie z problemami związanymi z uzależnieniami oraz korzystania z pomocy i wsparcia innych.

- **Metody weryfikujące** – wskazują związki między teorią a praktyką, jednocześnie sprawdzając poziom realności przyjętych teorii. W celu zweryfikowania przyjętych założeń przewiduje się zaangażowanie społeczności lokalnej, której poglądy na dane zagadnienie analizowane będą za pomocą ankiet. Są to metody przydane w procesie oceny realizowanych działań na przykład za pomocą badań ankietowych czy grup fokusowych.
- **Metody wykluczające** – wykluczenie społeczne oznacza ograniczenie możliwości korzystania z dóbr, które powinny być dostępne dla wszystkich w życiu gospodarczym, społecznym i obywatelskim. W metodach tych następuje izolacja niepożądanych osób, rodzin w środowisku lokalnym, np. izolacja sprawców przestępstw.
- **Metody niwelujące** – rozwiązują problemy, zjawiska lub niepożądane sytuacje. Za pomocą różnego rodzaju akcji informacyjnych, władze Gminy wraz z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej przyczyniają się do zahamowania szerzących na terenie Gminy problemów społecznych. Stały monitoring jest gwarancją poprawy sytuacji oraz pozwala na niwelowanie ich w zarodku.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Strategii będą ujmowane w uchwale budżetowej. Źródłami finansowania Strategii będą:

- środki finansowe z budżetu samorządu,
- środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych,
- środki zaangażowane w partnerstwo publiczno-prawne.

4.3.4. Bariery ograniczające realizację celów

Już na etapie programowania należy przyjąć, że podejmując działania w ramach Strategii, będą pojawiały się bariery utrudniające lub uniemożliwiające ich realizację.

Przewidywanie możliwości napotkania takich barier i ich przełamywania jest ważnym punktem w procesie projekcji celów i kierunków działań. Zakłada się możliwość wystąpienia przynajmniej kilku typów barier.

- **Bariery organizacyjne** – każda instytucja, każda kadra może być lepiej zarządzana, mieć lepszą strukturę, wydajniejszych pracowników i mniej biurokracji. Szczególnie znaczące w instytucjach polityki społecznej jest zwrócenie uwagi na pomoc społeczną. Jej klientami są bowiem ludzie bezradni, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, którzy trafiając na bariery organizacyjne instytucji powołanej do udzielania im pomocy. Tym samym stają się bezradni w dwójnasób. Niesprawność instytucji polityki społecznej synergicznie wzmacnia dysfunkcję działania. Immanentną częścią Strategii może być usprawnienie tych instytucji, a ich nieudolność może być przeszkodą w realizacji niejednego celu szczegółowego.
- **Bariery prawne** – analiza bezpośrednich przepisów prawnych, ale również i tych, które pozornie nie mają związku z któryś z celów Strategii. Z punktu widzenia ograniczeń działania taka analiza powinna być jednym z komponentów przy wyborze najskuteczniejszej metody.
- **Bariery finansowe** – w większości analizowanych strategii praktycznie nie pojawiają się koszty ich realizacji, tak jakby zmiana nie pociągała za sobą większych wydatków. Co gorsze, często jednym z celów Strategii staje się zdobycie środków finansowych. Bariery finansowe stanowią poważne utrudnienie, ale jednym ze sposobów ich przełamywania (podobnie jak przy barierach organizacyjnych) jest poszukiwanie rezerw w obrębie stanu istniejącego.
- **Bariery społeczne** – solidarność grupy jest zwykle solidarnością przeciwko czemuś lub komuś, bardzo rzadko z czymś lub kimś. Ludzi łatwiej połączyć „przeciw” niż „dla”. Sytuacja niewystarczających zasobów przy niezaspokojonych lub trudnych do zaspokojenia potrzebach nie sprzyja wytworzeniu się solidarności lokalnej niezbędnej dla wprowadzenia zmiany polegającej na wsparciu jednych, w tym także tych, którzy często w świadomości innych nie zawsze zasługują na pomoc społeczną.
- **Bariery kulturowe, etyczne** – są to bariery, które wynikają ze specyfiki lokalnej, tradycji, lokalnych wartości i wzorców zachowań. Będąc silnie utrwalone w świadomości, zinternalizowane (czyli przyjęte za własne) i dając poczucie

bezpieczeństwa powodują, iż próba ich naruszenia jest odbierana jako zagrożenie interesów grupy płynące z zewnątrz.

5. UWAGI KOŃCOWE

Autorzy niniejszego dokumentu dziękują wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do jego powstania – w szczególności za udostępnienie danych niezbędnych do rzetelnej oceny aktualnej sytuacji społecznej. Dokument wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby każdego mieszkańca, niezależnie od jego statusu materialnego i prowadzi do realizacji misji przyjętej w niniejszej Strategii.

Rysunek 5.1. Związek Strategii i innych dokumentów programowych lokalnej polityki społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja celów zapisanych w dokumencie strategicznym będzie możliwa dzięki wspólnej pracy dotychczasowych koalicjantów oraz nowych sojuszników zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Zbudowana siatka celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań uwzględnia najistotniejsze obszary życia społecznego,

które powinny być sferą oddziaływania samorządu, tak aby jakość życia mieszkańców Gminy ulegała systematycznej poprawie. Samorząd lokalny jako kreator lokalnych rozwiązań, poprzez budowę kapitału społecznego swoich mieszkańców, dla nich i przez nich, wzmacnia naturalne sieci wsparcia, wspiera rodzinę w jej naturalnym środowisku, stara się redukować skutki społeczne bezrobocia, ekskluzji społecznej, bezdomności, uzależnień, włączając w te procesy organizacje pozarządowe jako partnera sprawdzonego i naturalnego.

Uzasadnienie
do uchwały Nr .../.../2025
Rady Miejskiej w Kępnie
z dnia 2025 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Kępno na lata 2025-2035

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia, obok misji i wizji, wyznacza cele krótko i długookresowe oraz definiuje zadania z zakresu pomocy społecznej, realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej. Zawarte w niej cele i zadania obrazują pożądany przyszły stan zakładany do osiągnięcia w terminie objętym planem realizacji.

W myśl przepisu art. 16a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej Strategia, zawiera w szczególności:

1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych pod względem działań z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej,

2) prognozę zmian w zakresie objętym Strategią;

3) określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji Strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Strategia powstała w oparciu o diagnozę problemów społecznych w Gminie Kępno, opracowaną przez firmę zewnętrzną na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Zgodnie z przepisem art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej koordynowanie realizacji Strategii należy do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kępnie.

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności podjęcie niniejszej uchwały znajduje uzasadnienie.

Burmistrz Miasta i Gminy
Kępno

dr inż. Piotr Psikus